

**JÄMSÄN KRISTILLISEN
KANSANOPISTON
PERUSOPPIJAKSON
OPETUSSUUNNITELMA
LUKUVUODELLE 2019-2020**

SISÄLTÖ

1. Jämsän Kristillisen Kansanopiston opetuksen perusta	3
1.1 Jämsän Kristillisen Kansanopiston, Ranuan kristillisen kansanopiston ja Reisjärven kristillisen opiston yhteinen visio vuodelle 2020	4
1.2 Opiston omat tavoitteet strategiakaudelle 2016-2020 ja perusoppijaksoon liittyvät alatavoitteet	4
1.3 Opiston painopistealueet vuosina 2016-2020	5
1.4 Elinikäisen oppimisen avaintaidot	5
1.5 Oppimiskäsitys	6
2. Opiskelulinjat	7
2.1. Erityisoppijan opistovuosi –linja	7
2.1.1 Kurssikuvaukset .	8
2.1.2 Arviointi	15
2.1.3 HOJKS	17
2.2. Opistovuosi-linja	18
2.2.1. Linjan pakolliset oppiaineet	18
2.2.2 Pitkät valinnat	19
2.2.3 Valinnaisaineet	60
2.2.4 Kaikille yhteiset aineet	91
2.3 Korkeakouluopintoihin suuntaava linja	92

1. Jämsän Kristillisen Kansanopiston opetuksen perusta

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. (Vapaan sivistystyön laki 29.12.2009)

Jämsän Kristillisen Kansanopiston koulutus perustuu vanhoillislestadiolaisen herätysliikkeen kristillisiin arvoihin. Opiston koulutuksessa painottuvat arvokasvatus, omaehtoinen oppiminen, vastuullisuus, yhteisöllisyys ja osallisuus. Uskontokasvatus ja -opetus pohjaavat Raamattuun ja evankelis-luterilaisen kirkon tunnustukseen. Koulutuksen painoalueita ovat yleissivistävät ja yhteiskunnalliset aineet. Opisto järjestää lisäksi taustayhteisönsä tarpeisiin perustuvaa koulutusta.

Suomen hallituksen strategisessa ohjelmassa 29.5.2015 on asetetun kymmenen vuoden tavoitteeksi, että Suomi on maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta. Tavoitteeseen pääsemiseksi oppimisympäristöjä on modernisoitu, digitalisaation ja uuden pedagogiikan mahdollisuuksia hyödynnetään oppimisessa, koulutuksen ja työelämän välinen vuorovaikutus on lisääntynyt ja koulutuksen kansainvälisyys on lisääntynyt.

Opistona yhdymme hallituksen tavoitteeseen ja näemme, että juuri sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu edistää nuoren ja aikuisen omaehtoista oppimista ja saa siten aikaan mielen oppia koko ajan uutta. Omaehtoisen oppimisen tavoitteena on saada oppija tunnistamaan omat ainutlaatuiset voimavaransa ja potentiaalinsa ja jalostamaan niitä omaksi ja muiden hyväksi. Omaehtoista oppimista tukee erityisesti hyvin toteutuva kokonaisvaltainen pedagoginen suhde opettajan ja oppilaan välillä sekä pitkäaikaisesti toimivan vertaisryhmän keskinäinen vuorovaikutus. Näin opisto voi tarjota osallisuuden oppivan ja oppimisestaan vastuun kantavan ryhmän jäsenenä, jossa kehittyvä sosiaalinen pääoma edistää oppimista. Opistossa tuetaan aktiivista kansalaisuutta kannustamalla opiskelijoita ilmaisemaan itseään, neuvottelemaan, ratkaisemaan ristiriitoja ilman väkivaltaa, tunnistamaan erilaisuutta ja toimimaan demokraattisen kulttuurin mukaisesti. Suuntautumisvuoden aikana nuori kasvaa lain tavoitteiden mukaisesti yksilönä tuntemaan oikeutensa ja vastuunsa. Perusoppijaksoilla edistetään suoraan peruskoulusta tulleiden nuorten opiskeluvaihtoehtoja siten, että nuori löytää oman opiskelutyylinsä ja selkeyttää jatko-opiskelumahdollisuutensa.

Opisto tarjoaa opiskelijoilleen oivallisen, toisenlaisen opiskelu- ja asuin ympäristön elämän nivelvaiheissa. Kun koulutuspolun eräs vaihe päättyy ja toinen on edessä, opistovuosi on luonteva paikka ja aika - eräänlainen välitila - jossa pysähtyä pohtimaan mistä on tullut ja minne haluaa olla menossa. Opistovuoden aikana opiskelija saa aikaa ja valmiuksia miettiä ja etsiä jatkuvan opintopolun suuntaa. Turvallisessa välitilassa myös vahvistuu ihmisenä, itsenäistyä ja löytää voimavaroja kohdata tulevaa. Tulevaisuus hahmottuu ammattilaisten avulla ja vertaisten seurassa. Opistovuoden parhaina puolina nähdään mahdollisuudet kasvaa ihmisenä, opetella itsenäistä elämää, saada uusia kavereita ja kohentaa yleissivistystä. Opistovuoden suorittamisesta saa 6 lisäpistettä perusopetuksen jälkeiseen yhteishakuun (Asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa peruskoulutuksessa 4/2013).

Opiston koulutus pohjautuu vapaan sivistystyön pedagogiikkaan, jossa keskeistä on omaehtoinen oppiminen. Tämä näkyy erityisesti siinä, että opiskelija saa omaehtoisesti valita suuren osan niistä aineista, joita hän opistossa opiskelee.

Vapaan sivistystyön ihmiskäsityksen mukaisesti jokainen ihminen on ainutkertainen ja jokaisella on mahdollisuus tuoda maailmaan jotakin aivan uutta. Ihminen ei kuitenkaan kehity yksin, vaan ilmaiseksi

ainutkertaisuutensa toimiessaan toisten ihmisten kanssa. Elämän kokemuksista muodostuu nuoren oppijan elävä oppikirja, jonka pohjalta hänellä on mahdollisuus sivistyä. Sivistys on koko elämän ajan jatkuva ja paljolti dialogina toteutuva prosessi, jossa opiskelija on avoin oppimaan uusia tietoja, taitoja ja valmiuksia sekä muodostaa oppimaansa itsenäisen ja luovan suhteen ja alkaa käyttää oppimaansa yhteiseksi hyväksi aktiivisena kansalaisena. Opistossa tavoitteena on tarjota paljon keskustelua ja dialogia sekä opetuksessa että sen ulkopuolella. Opiskelijoiden tarpeet ja kokemukset ovat sekä muodollisissa että epämuodollisissa tilanteissa vuorovaikutuksessa opettajien persoonallisuuden ja ammatillisuuden kanssa.

1. Opettajien ja opiskelijoiden vuorovaikutus muodostaa näin vuorovaikutuksen ensimmäisen kehän.
2. Opiskelijoiden keskinäinen vuorovaikutus puolestaan muodostaa toisen kehän.
3. Kolmas vuorovaikutuksen kehä muodostuu opiston ja ympäröivän yhteiskunnan välille ja konkretisoituu erityisesti seutuviikolla.
4. Neljäs vuorovaikutuksen kehä on nykyhetken ja historian vuorovaikutus.

Opisto antaa mahdollisuuden opitun ja koetun kriittiseen reflektointiin ja vastuun kantamisen kokemiseen. Aktiivinen kansalaisuus ilmenee erityisesti opistoyhteisön vastuutehtävien hoitamisena ja pienen yhteiskunnassa työskennellessä. Näin sivistyminen etenee oppijan oman itsen ja opistoyhteisön sisällä jatkuvassa vuorovaikutuksessa.

1.1 Jämsän Kristillisen Kansanopiston, Ranuan kristillisen kansanopiston ja Reisjärven kristillisen opiston yhteinen visio vuodelle 2020

Vuonna 2020 olemme vetovoimaisia ja monipuolista osaamista tarjoavia, taustayhteisömme kristillisiä arvoja kunnioittavia koulutus- ja palvelukeskuksia.

Opistojen yhteiset tavoitteet strategiakaudella 2016-2020

- Opiskelijan, nuoren ja aikuisen halu ja kyky oppia uutta vahvistuu ja hänen taitonsa toimia yhteisönsä ja sen tulevaisuuden hyväksi lisääntyy.
- Kehitämme pedagogiikkaa ja oppimisympäristöä kokonaisvaltaisesti.
- Henkilöstömme on hyvinvoivaa, ammattitaitoista, motivoitunutta ja itseään kehittävää.
- Opistojemme toiminnan taloudellisuutta ja tasapainoisuutta kehitetään yhteistyössä.
- Toimimme hyvämaaiseksena opistona, joka tarjoaa koulutusta kolmen eri opiston kautta.

1.2 Opiston omat tavoitteet strategiakaudella 2016-2020 ja perusoppijaksoon liittyvät alatavoitteet

1. Vuonna 2020 Jämsän Kristillinen Kansanopisto on elinvoimainen, toimintaympäristönsä muutoksiin joustavasti sopeutuva, tulevaisuuteen positiivisesti suuntautunut, kansainvälinen ja kolmikielinen (suomi, ruotsi, englanti) vapaan sivistystyön oppilaitos, joka on verkostoitunut laajasti palvellen niin taustayhteisöä kuin ympäröivää yhteiskuntaa ja jolla on sivutoimipiste pääkaupunkiseudulla ja toimintaa myös Ruotsissa.

a. Opiston perusoppijaksolle otetaan vuosittain 6-9 pohjoisamerikkalaista ja 6-20 ruotsalaista opiskelijaa sekä muita kansallisuuksia mahdollisuuden mukaan.

b. Lukuvuonna 2017-2018 opiston kielenopettajat laativat suunnitelman siitä, millä konkreettisilla tavoilla kolmikielisyttä vahvistetaan opiston toiminnassa.

c. Tavoitteena on strategiakauteksi järjestää vuosittain opintomatka Ruotsiin, jonka aikana pidetään rekrytointitilaisuudet Ruotsissa. Lisäksi pyritään järjestämään vuosittain valmennuskurssi Ruotsissa opistoon tuleville opiskelijoille.

2. Opiston henkilöstö on ammattitaitoista, osaavaa, pätevää ja hyvinvoivaa, työnjako ja toimintaprosessit ovat selkeitä ja asiakkaita on riittävästi sekä valtionosuuden alaisessa toiminnassa että maksupalvelutoiminnassa.

3. Opiston asiakkaat ovat tyytyväisiä palvelun laatuun ja opiston ilmapiiriin sekä ajanmukaisiin toimintaympäristöihin, tiloihin ja laitteisiin.

4. Opiston perusoppijaksoa ja lyhytkurssitoimintaa kehitetään jatkuvasti niin, että opisto pystyy tarjoamaan laadukkaan, joustavan, valinnaisuutta sisältävän ja yksilöllisen oppimispolun niin peruskoulunsa päättäneille kuin täysi-ikäisillekin.

.Opisto on myös turvallinen ja eteenpäin ohjaava oppilaitos, jossa erityistä huomiota kiinnitetään syrjäytymisuhan alla oleviin ja erityisoppijoihin erityisen tuen ja oppilashuollon keinoin.

1.3 Opiston painopistealueet vuosina 2016-2020

1. Musiikki
2. Kansainvälisyys ja kielet
3. Käden taidot
4. Vammaisuus ja erityisopetus
5. Teologiset opinnot
6. Yrittäjyys

1.4 Elinikäisen oppimisen avaintaidot

Opisto pyrkii edistämään Euroopan unionin neuvoston asettamia elinikäisen oppimisen avaintaitoja (2006/962/EY, liite) seuraavasti:

Taidot on määritelty tässä asiayhteyteen sopivana tietojen, taitojen ja asenteiden kokonaisuutena. Kaikki yksilöt tarvitsevat avaintaitoja henkilökohtaisen onnistumisen tunnetta ja kehitystä, aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista osallisuutta ja työtä varten.

Tämä viitekehys sisältää kahdeksan avaintaitoa:

1. viestintä äidinkielellä
2. viestintä vierailta kielillä
3. matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen
4. digitaaliset taidot
5. oppimaan oppiminen
6. kansalaistaidot: oikeudet, demokratia, päätöksenteko
7. aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
8. tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Avaintaitoja pidetään keskenään yhtä tärkeinä, koska kukin niistä voi osaltaan vaikuttaa onnistuneeseen elämään tietoyhteiskunnassa. Monet avaintaidot ovat limittäisiä ja läheisesti toisiinsa sidoksissa: tietyn alueen olennaiset piirteet tukevat myös toisen alueen taitoja. Kieleen, lukemiseen, laskemiseen sekä tieto- ja viestintäteknikkaan liittyvät perustaidot muodostavat oppimisen olennaisen perustan, ja oppimistaidot tukevat kaikkea oppimistoimintaa. Viitekehyksessä sovelletaan tiettyjä teemoja, jotka ovat tärkeitä kaikissa kahdeksassa avaintaidossa:

- kriittinen ajattelu
- luovuus
- aloitteellisuus
- ongelmanratkaisu

- riskinarviointi
- päätöksenteko
- tunteiden rakentava hallinta.

1.5 Oppimiskäsitys

Oppiminen on koko eliniän kestävä prosessi. Oppiminen on osa yksilön kokonaisvaltaista elinikäistä ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Oppiminen on aktiivista toimintaa, jossa lähtökohtana ovat aikaisemmin hankittu osaaminen ja aiemmat kokemukset. Oppija tarvitsee tahtoa, taitoa ja sinnikkyyttä. Se mitä opitaan, riippuu opiskelijan aikaisemmasta tiedosta ja hänen käyttämistään strategioista. Oppiminen pohjautuu myös tunteisiin ja kokemuksiin. Tiedon laatu on tärkeämpää kuin tiedon määrä. Laatu syntyy syvällisestä pysymisestä opittavissa asioissa.

Oppiminen herättää myönteisiä tunnekokemuksia. (Oppimisprosessissa voidaan kokea myös kielteisiä tunteita, mutta oppija luontaisesti käsittelee nämä tunteet itseään tyydyttävällä tavalla.) Oppija on aktiivisesti merkityksiä etsivä ja niitä rakentavia toimija. Oppiminen ei ole muistamista, vaan ymmärtämistä. Oppiminen on parhaimmillaan iloa ja uutta luovaa toimintaa, joka innostaa kehittämään omaa osaamista.

Opiskelija oppii tietoja ja taitoja ja oppii refleктоimaan oppimisprosessejaan, kokemuksiin ja tunteitaan. Opiskelija ajattelee ajatteluaan, motivaatiota, tunteita ja käyttäytymistä ja säätelee niitä tarvittaessa. Opiskelija on aktiivinen toimija, joka tekee asioita oman oppimisen eteen.

Jokaisella on vastuu omasta oppimisestaan. Oppijaa kannustetaan tavoitteelliseen oppimiseen, omatoimisuuteen, osallistumiseen sekä opiskelutaitojen kehittämiseen. Opiskelijalle annetaan vastuu omasta opiskelusta ja hänet tuetaan ottamaan vastaan vastuu. Asianmukaiset oppimisympäristöt tukevat kunkin oppiaineen omaksumista.

Vastuuseen kuuluu tavoitteiden asettaminen, sisäisen motivaation löytäminen ja taito ratkaista ongelmia.

Oppiminen on luonteeltaan yhteisöllistä: se tapahtuu yhteisön toimintaan osallistumalla ja se tähtää yksilön oppimisen ohella yhteisön oppimiseen. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden, opettajien ja ympäristön kanssa. Oppiminen on yhdessä tekemistä, ajattelemista, suunnittelua ja näiden prosessien monipuolista arvioimista. Kokemusten reflektointiin kiinnitetään huomiota.

Opiston yhtenä pedagogisena lähtökohtana on tukea opiskelijoiden kasvua aktiiviseen ja demokraattiseen kansalaisuuteen, mukaan lukien maailmankansalaisuuden ideat. Opinnot tarjoavat osallistumiselle välttämättömät tiedot ja taidot, mutta parhaiten kansalaiseksi sosiaalistutaan osallistumalla itse. Sen vuoksi opisto tukee pienoyhteiskunta- eli opiskelijakuntatoimintaa, opiskelijoiden osallistumista oppilaitoksen kehittämistyöhön ja päätöksentekoon, osallistavia opetusmenetelmiä, opiskelijoiden omaa vapaa-aikatoimintaa sekä yhteistyötä eri tahojen ja järjestöjen kanssa.

Kristillisessä oppilaitoksessa näkyvät kristilliset arvot. Vanhoillislestadiolaisen herätysliikkeen kristillisiä arvoja ovat usko Jumalaan, kristillinen elämä, rehellisyys, lakien kunnioittaminen, kodin ja perheen arvostaminen, ihmissuhteiden tärkeyden ja lähimmäisenrakkauden osoittaminen.

2. Opiskelulinjat

Perusoppijaksolla voi opiskella kahdella opintolinjalla: Erityisoppijan opistovuosi -linjalla ja Opistovuosi -linjalla. Nelipäiväisen työviikon aikana jokaisella on vähintään 22 oppituntia (22 h á 45 min eli 17 h á 60 min). Opiskelun lisäksi sisäoppilaitoksen toimintaan kuuluu oleellisena osana sosiaalinen toiminta.

2.1. Erityisoppijan opistovuosi -linja

Erityisoppijan opistovuosi -linja on tarkoitettu opiskelijoille, jotka tarvitsevat opiskeluunsa vahvempaa ja yksilöllisempää tukea. Taustalla voi olla esimerkiksi oppimisvaikeuksia tai haasteita pysyä mukana opetuksessa. Syy erityisen tuen tarpeelle voi olla myös kehityksen viivästyminen, kehitysvammaisuus tai jokin muu vamma tai sairaus. Opiskelijalle luodaan hänen omiin tarpeisiinsa vastaava oppimissuunnitelma ja tarvittaessa integroidaan yleisopetukseen opiskelijan toiveiden ja taitojen mukaan.

Erityisoppijan opistovuosi -linjan tavoitteena on, että opiskelija saa opintovuoden aikana omien edellytystensä pohjalta mahdollisimman hyvät valmiudet itsenäiseen elämään, koulutukseen tai työhön, ihmisenä kasvuun sekä arjessa selviytymiseen.

Erityisoppijan opistovuosi -linjalla opiskelu tapahtuu jokaisen henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) mukaan, koska opiskelijat linjalla ovat ikänsä, taitojensa ja oppimisedellytystensä vuoksi hyvin heterogeeninen opetusryhmä.

Lukuvuonna 2018-2019 erityisoppijan opistovuosi -linjan opetussuunnitelmaan sisällytetään työelämään tutustumista. Tämä pitää sisällään niin opiston sisäisiin töihin tutustumista kuin myös mahdollisuuksien ja erityisoppijoiden toiveiden mukaan tutustumista Jämsän seudun työelämään.

Erityisoppijan Arjen matikka ja TVT (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija kehittää ajattelu-, arviointi-, ja päättelykykyään löytämällä yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Opiskelija omaksuu jokapäiväisessä elämässä tarvittavia matemaattisia taitoja (mm. ajan- ja rahankäsitys).

Opiskelija oppii tai vahvistaa aiemmin opittuja lukukäsitteen ja kymmenjärjestelmän periaatteita omien edellytystensä pohjalta, tutustuu peruslaskutoimitusten ominaisuuksiin ja periaatteisiin sekä kehittää peruslaskutaitoaan luonnollisilla luvuilla.

Opiskelija tutustuu mittaamiseen ja harjoittelee sitä sekä oppii tulkitsemaan arkisia taulukoita ja kaavioita (lukujärjestys, kalenteri, ruokalista) omien edellytystensä pohjalta. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri, kilogramma ja gramma, litra ja desilitraan ja kellonajat ja ajanyksiköt vuorokausi, kuukausi ja vuosi.

Opiskelija harjaantuu laatimaan toimintaohjeita sekä toimimaan erilaisten ohjeiden mukaan. Opiskelija harjoittelee apuvälineiden käyttämistä laskemisessa ja arkisista asioista selviämisessä.

Opiskelija harjoittelee tieto- ja viestintä-tekniikan perustietoja ja pohtii TVT:n turvallisia käyttötapoja sekä hyviä käytöstapoja. Opiskelijat saavat ja jakavat keskenään kokemuksia kuvien, äänen ja videoiden tekemisestä. Opiskelija pyrkii hankkimaan TVT -taidot, joita hän tarvitsee arkielämässään (mm. tietokoneen ja tabletin peruskäyttö, internet, mobiililaitte).

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20 ja sitten edellytystensä mukaan lukualueella 0 – 100 jne.
- Opiskelija oppii ajan hallintaa ja rahankäyttöä sekä arkielämässä tarvittavien matemaattisten ongelmien ratkaisua.
- Opiskelija oppii näkemään matematiikan ja reaalimaailman välisiä yhteyksiä sekä harjoittelee toimimaan sääntöjen mukaisesti.
- Opiskelija oppii erilaisia mittayksiköitä ja osaa käyttää mittaamista arjen apunaan.
- Opiskelija oppii käyttämään tarvittavia apuvälineitä arkisista asioista selviämiseen.
- Opiskelija opettelee ja rohkaistuu käyttämään tietokonetta, mobiililaitetta ja internetiä.

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietokoneen, tabletin ja mobiililaitteen käytön harjoittelu sekä matematiikan tehtävien tekeminen tietokoneen ja tabletin avulla.

Kurssin suoritustavat

- osallistuminen oppitunneille

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen
- Digitaaliset taidot

Erytisoppijan Terveystieto (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1h

Kurssin kuvaus: Opiskelija ymmärtää elämän arkitöimintojen ja hyvinvoinnin olevan sidoksissa toisiinsa (liikunta, ravitsemus, uni, sosiaaliset suhteet ja psyykinen hyvinvointi). Opiskelijan fyysinen ja psyykinen itsetuntemus ja itsensä arvostaminen lisääntyvät. Opiskelija oppii omaan ja yhteiseen hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arjen sujumiseen liittyviä perusasioita.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija omaksuu terveyttä sekä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia tukevan elämäntavan.
- Opiskelija opettelee huolehtimaan omasta terveydestään ja hygieniastaan.
- Opiskelija opettelee ymmärtämään itseään sekä ihmisten erilaisuutta ja terveyteen, vammaisuuteen ja sairauksiin liittyviä asioita ja käsitteitä.
- Opiskelija ymmärtää turvallisuuden merkityksen arjessaan ja osaa huolehtia omasta turvallisuudestaan.

TVT:n käyttö kurssilla

- opetusvideot
- tietokoneen ja tabletin käyttäminen

Kurssin suoritustavat

- oppitunneille osallistuminen ohjeiden mukaisesti

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- kansalaistaidot: oikeudet, demokratia, päätöksenteko
- viestintä äidinkielellä

Erityisoppijan viestintä(1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 2h

Kurssin kuvaus: Opiskelija tutustuu äidinkieleen ja viestintään seuraavin teemoin:

- Tekstien tulkitseminen ja tuottaminen: Opiskelija harjaantuu lukemisessa omalla taitotasollaan sekä oppii tuottamaan erilaisia tekstejä ja oikeinkirjoitusta itselleen sopivalla tasolla
- Kielen rikastuttaminen: käytetään päivittäin: runot, lorut, sananlaskut, arvoitukset
- Opiskelijan kielellisen ja kehollisen ilmaisurohkeuden sekä mielikuvituksen vahvistaminen: ohjataan osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti draamatoiminnassa esim. näytelmissä ja musiikkisaduissa
- Kirjallisuus: kirjastokäynnit, kirjaston käytön opettelu, lukukokemusten jakaminen, äänikirjat
- Toimiminen erilaisissa vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa: hyvät tavat, kohtelias viestintä, verbaalinen ja non-verbaalinen viestintä, tunteiden sanoittaminen

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii ilmaisemaan itseään arkielämän edellyttämällä tavalla itselleen mahdollisin keinoin; suullisesti, kirjallisesti tai yksilöllisten kommunikaatiomenetelmien avulla
- Opiskelija harjoittelee vastaamaan ja kertomaan omia tietojaan, kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään sekä harjoittelee vastaanottamaan ja käsittelemään saamaansa informaatiota ja tulkitsemaan ympäröivää yhteiskuntaa
- Opiskelija vahvistaa omaa luku- ja kirjoitustaitoaan sekä oppii valitsemaan itselleen mieluisaa luettavaa tai kuunneltavaa.
- Opiskelija harjaantuu erilaisissa vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa

TVT:n käyttö kurssilla

- Tablettien ja tietokoneiden käyttö kielen rikastuttamisessa sekä luku- ja kirjoitustaidon vahvistamisessa.

Kurssin suoritusavat

- osallistuminen opetukseen omien edellytysten mukaisesti

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä äidinkielellä
- oppimaan oppiminen
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Raamattu tutuksi erityisoppijoille (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 0,5 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija perehtyy Raamatun syntytaustaan sekä tuttuihin ja tuntemattomiin raamatunkertomuksiin.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija perehtyy kristilliseen uskoon Raamatun kertomusten kautta, opettelee keskustelemaan tärkeistä elämäntarkoituksellisista ja henkilökohtaisista uskoon liittyvistä asioista.
- Opiskelija ymmärtää, että on muitakin uskontoja ja elämäntarkoituksia.
- Opiskelija kasvaa eettisyyteen, opettelee käsittelemään suvaitsevaisuutta ja erilaisuutta.

TVT:n käyttö kurssilla

- Virikemateriaalina käytetään oppitunnilla YouTube-videoita.

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen oppitunneille.

Oppimaan oppiminen

- Monipuolisten oppimistapojen hyödyntäminen.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä äidinkielellä
- oppimaan oppiminen
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Eritysisoppijan Englanti ja kansainvälisyys (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 0,5 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija tutustuu englanninkieleen ja kulttuuriin seuraavin teemoin:

- Jokapäiväinen elämä ja lähiympäristö, koti ja koulu, luonto
- Englanninkieliset pelit, leikit, laulut ja lorut
- Eri maiden kulttuurit ja tavat

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii edellytystensä mukaan englanninkielen arkielämän sanastoa, lauseita ja fraaseja sekä opettelee käyttämään niitä tarkoituksenmukaisesti.
- Opiskelija oppii edellytystensä mukaan kertomaan perustietoja itsestään ja lähipiiristään sekä viestimään englanniksi yksinkertaisissa arkipäivän puhetilanteissa.
- Opiskelija tiedostaa, että maailmassa on erilaisia maita ja kulttuureja ja niiden välillä on eroavaisuuksia.

TVT:n käyttö kurssilla

- Kielen kuunteleminen
- Tehtävien tekeminen: tabletit, tietokone

Kurssin suoritustavat

- osallistuminen oppitunneille
- tavoitteet asetetaan opiskelijan valmiuksiin peilaten

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä vierailta kielillä
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Eritysisoppijan Luova toiminta / Kädentaidot(1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 2h

Kurssin kuvaus: Opiskelija tutustuu käsitöiden keskeisiin materiaaleihin, työvälineisiin ja työtapoihin. Opiskelija suunnittelee ja valmistaa omia töitään sekä harjoittelee töissä tarvittavia tekniikoita ja kokeilee

eri materiaaleja. Opiskelija harjoittelee omien vaatteiden korjaustöitä (nappien kiinnitys, lahkeiden lyhennys, reiän paikkaus yms.).

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii tuntemaan käsityön käsitteitä ja käyttämään erilaisia materiaaleja, työvälineitä ja menetelmiä.
- Opiskelija harjoittelee käsityön perustekniikoita.
- Opiskelija opettelee arvioimaan ja arvostamaan omia ja muiden töitä.
- Opiskelija saa onnistumisen kokemuksia.

TVT:n käyttö kurssilla

- Työvaiheiden ja valmiiden tuotosten kuvaaminen sekä niiden kokoaminen sähköisesti.
- Internetiä (Pinterest, YouTube jne.) käytetään inspiraation lähteenä

Kurssin suoritustavat

- tunneilla läsnäolo ja opetukseen osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- opiskelija oppii suunnitelmalliseen ja itsenäiseen työntekoon
- opiskelijan luovuus, itseilmaisuu ja ongelmanratkaisukyky kehittyvät

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen
- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Erytisoppijan Ravitseminen ja ruoanlaitto (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija ottaa selvää ravitsemussuositusten mukaisista ravintoaineista. Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa ryhmässä ravitsemussuositusten mukaisia ruokakokonaisuuksia. Opiskelija tunnistaa oikean ruokarytmin merkityksen. Opiskelija ymmärtää lautasmallin merkityksen terveydelle. Keskustellaan opiskelijalle muotoutuvista kulutustottumuksista ja mietitään, mitä taloudellisuus, kohtuullisuus ja ympäristömyönteisyys tarkoittavat kuluttajan valinnoissa

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija omaksuu ruokarytmin, terveyttä edistävän ravitsemuksen merkityksen sekä lautasmallin perusteet.
- Opiskelija omaksuu elintarvikehygienian perusteet.
- Opiskelija oppii kantamaan vastuuta omasta työskentelystä ryhmässä.

TVT:n käyttö kurssilla

- YouTube -videoiden avulla tutustutaan ruokaohjeisiin
- Katsotaan kuvia ruoista ja leivonnaisista internetistä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteiseen työskentelyyn.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija toimii vastuullisesti osana ryhmää.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen

Erytisoppijan Luova toiminta / Kuvataide(1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 2h

Kurssin kuvaus:

- Opiskelija ilmaisee omaa luovuuttaan eri kuvataiteen tekniikoita apuna käyttäen.
- Opiskelija osallistuu yhteisiin projekteihin (näytelmät, musiikkisadut) erilaisia kuvataiteen muotoja apuna käyttäen.
- Opiskelija harjoittelee omien ja muiden töiden arvostamista ja arviointia.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa valmiuksia omaan kuvalliseen ilmaisuun ja harjoittelee tapoja ilmaista itseään, ajatuksiaan ja tunteitaan kuvataiteen keinoin (luovuus, mielikuvitus, keksiminen, kokeilu).
- Opiskelija oppii tarkastelemaan omia ja toisten tekemiä kuvia ja keskustelemaan niistä.
- Opiskelija saa valmiuksia tehdä kuvataidetta itselle mielekkäällä tavalla, keskittyen ja tehtävään sitoutuen.

TVT:n käyttö kurssilla

- valokuvaaminen, kuvien tarkastelu
- internet inspiraation lähteenä
- oppimispäiväkirja / portfolio -työskentely

Kurssin suoritustavat

- tunneilla läsnäolo ja opetukseen osallistuminen

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen
- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

Erytisoppijan musiikki (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Lauletaan erilaisia lauluja; juhliin ja teemoihin liittyvät laulut, Sionin laulut ja Virret, leikkilaulut. Soitetaan yhdessä rytmisoittimia. Kuunnellaan klassista musiikkia eri tyylikausilta.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ilmaisee itseään laulaen, soittaen ja liikkuen
- Opiskelija tutustuu erilaisiin musiikin lajeihin ja oppii musiikin peruskäsitteitä (mm. rytmi, melodia, dynamiikka)
- Opiskelija hahmottaa mikä on kristillisten arvojen mukaista musiikkia

TVT:n käyttö kurssilla

- Kuunnellaan musiikkia tietokoneelta tai mobiililaitteelta
- Lauluja ja soittoja voidaan äänittää/videoida muistoksi ja palautekeskustelua varten
- Musiikin teorian alkeita voidaan harjoitella netissä

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen aktiivisesti tuntityöskentelyyn ja mahdollisiin esiintymisiin

- Opiskelija voi suorittaa joko kirjallisen tai suullisen itsearviointin

Miten kurssilla edistetään oppimaan oppimista

- Opiskelija oppii sosiaalista kanssakäymistä musisoivan ryhmän jäsenenä
- Opiskelija kehittää omia vahvuuksiaan musiikissa
- Opiskelija oppii musiikillisen ilmaisun keinoja ja saa tunnekokemuksia musiikista

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen, aloitteellisuus ja aktiivisuus, ilmaisukyky

Erityisoppijan liikunta (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija tutustuu eri liikuntalajeihin vuodenaikojen mukaisesti sisällä ja ulkona. Opiskelija saa tietoa hyötyliikunnan tuomista vaikutuksista ja löytää itselleen mielekkäitä liikunnan harrastamistapoja. Kurssi tukee opiskelijan fyysistä, psyykkistä sekä sosiaalista toimintakykyä tarjoten positiivisia ja onnistuneita liikuntakokemuksia.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelijan motoriset perustaidot kehittyvät
- Opiskelija oppii uusia tietoja ja taitoja uusissa liikuntatilanteissa toimimiseen.
- Opiskelija kokee iloa ja nautintoa liikunnasta sekä saa myönteisiä liikuntakokemuksia.
- Opiskelija ymmärtää liikunnan merkityksen hyvinvoinnilleen ja oppii tekemään arjestaan aktiivisempaa omien valintojen avulla (hyötyliikunta).

TVT:n käyttö kurssilla

- Erilaisten ohjelmien ja sovellusten käyttö (lihaskunto, mallisuoritukset)

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen

Oppimaan oppiminen:

- Opiskelija oppii tekemään omasta elämästään liikunnallisen.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

oppimaan oppiminen

Ystäväkerho (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Edistetään erityisoppijan opistovuosi –linjan opiskelijoiden ja opistovuosi –linjan opiskelijoiden ystävystymistä ja yhteistä toimintaa

- Opiskelijat harjoittelevat kontaktin ottamista toisiin opiskelijoihin, sekä kaverisuhteiden luomista ja ylläpitämistä
- Opiskelijat harjoittelevat sosiaalisten kanssakäymisten peruseriaatteita sekä hyviä tapoja
- Opiskelijat tutustuvat ja touhuavat yhdessä: pelaaminen, leikkiminen, liikkuminen, kädentaidot, musisointi, kyläilyt asuntoloissa

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija harjoittelee ystävystymiseen ja kaverisuhteisiin liittyviä taitoja

- Opiskelija saa elämyksiä yhteisistä toiminnoista ja tapahtumista
- Opiskelija oppii sosiaalisten kanssakäymisten peruseriaatteita ja saa elämyksiä uusiin ihmisiin tutustumisesta

TVT:n käyttö kurssilla

- opetusvideoiden katseleminen
- tietokoneen tai tabletin käyttö

Kurssin suoritustavat

- läsnäolo ja kerhon toimintaan osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii arvioimaan omia vahvuuksiaan ja heikkouksiaan sosiaalisissa tilanteissa.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

Erityisoppijan työelämään tutustuminen(0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h – toteutetaan pitkin vuotta

Kurssin kuvaus: Edistetään erityisoppijan opistovuosi -linjan opiskelijoiden työelämään integroitumista

- Opiskelijat tutustuvat työelämään Opiston eri työtehtävissä ja Opiston lähialueen työnantajien tarjoamissa tehtävissä

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii työelämän peruseriaatteita ja saa elämyksiä uusiin ihmisiin ja tehtäviin tutustumisesta

TVT:n käyttö kurssilla

- työpaikkoihin tutustuminen edeltä käsin netin välityksellä

Kurssin suoritustavat

- osallistuminen sovittuihin työelämän tutustumistehtäviin

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii arvioimaan omia vahvuuksiaan ja heikkouksiaan työelämässä.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

2.1.2 Arviointi

Arvioinnilla ohjataan, motivoidaan ja kannustetaan opiskelijaa tavoitteiden saavuttamiseen ja tuetaan opiskelijan myönteisen minäkuvan kehittymistä sekä kasvua. Opiskelijan ohjauksen ja kannustuksen lisäksi arvioinnin tulee tuottaa tietoa opiskelijan osaamisesta opiskelijalle itselleen, opettajille, työnantajille ja ammatilliseen peruskoulutukseen hakeutumista varten sekä arkielämässä selviytymisen tueksi. Arvioinnin tulee palvella opiskelijaa kannustaen opiskelijan persoonallisuuden kehittymistä, sosiaalistumista, opiskelu- ja työskentelytaitojen kehittymistä, tiedollista ja taidollista kehittymistä sekä jatko-opintoihin valikoitumista.

Toimintakyvyn tunnistaminen

Opiskelijan osaaminen ja sen taso tulee selvittää vahvuuksien ja tuen tarpeiden tunnistamiseksi sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen määrittelemiseksi. Vammaisten opiskelijoiden koulutuksen

alkuvaiheessa on tärkeää selvittää opiskelijan vahvuudet ja aikaisemmin hankittu osaaminen, tuen tarpeet ja kehittämisalueet sekä opiskelijan omat tavoitteet koulutukselle. Toimintakyvyn ja osaamisen selvittämiseksi tulee käyttää monipuolisia menetelmiä, kuten aikaisempia tutkimuksia ja lausuntoja, havainnointia, kokeiluja, opiskelijan itsearviointia sekä tarvittaessa testauksia ja kartoituksia. Opiskelijan tilannetta ja toimintakykyä selvitetään fyysisestä, psyykkisestä, sosiaalisesta ja toiminnallisesta näkökulmasta.

Opiskelijan vahvuudet, aiemmin hankittu osaaminen ja tuen tarpeet ovat pohjana opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden laatimisessa, opintojen sisältöjen ja toteutuksen suunnittelussa sekä tarvittavan ohjauksen ja tuen määrittämisessä. Nämä kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS).

Oppimisen ja osaamisen arviointi

Opiskelijan arviointi on tavoiteperusteista, jolloin opiskelijan oppimista ja osaamista verrataan opiskelijan henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Nämä tavoitteet tulee kirjata opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Opiskelijan edistymistä verrataan hänen omaan kehittymiseensä.

Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen toivotaan vielä oppivan. Oppimisen arvioinnissa opettajan tulee käyttää opiskelijaa motivoivia ja aktivoivia menetelmiä. Niiden avulla tuetaan ja motivoidaan opiskelijaa tavoitteiden saavuttamisessa. Opiskelija voi arvioida myös itse oppimistaan. Opiskelijaa tuetaan itsearviointitaitojen kehittymisessä. Välitön ja jatkuva palaute auttaa opiskelijaa hahmottamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämishaasteitaan. Vuorovaikutteisuus palautteen annossa tukee opiskelijan itsearviointitaitojen kehittymistä.

Oppimista arvioidaan opiskelun ajan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Palautteella tuetaan ja ohjataan opiskelijaa mahdollisimman hyvin suoriutuksiin tuomalla esille opiskelijan vahvuudet. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Osaamista arvioidessa arviointimenetelmät valitaan siten, että ne mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opiskelumenetelmiin ja tukevat opiskelijan oppimista. Opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamisensa monipuolisesti.

Opiskelijan arvioinnissa käytetään numeerisen arviointiasteikon sijasta osaamisen arviointiin perustuvaa kuvailevaa sanallista arviointia siitä, miten opiskelija on saavuttanut opintojensa tavoitteet. Arvioinnin tulee olla kannustavaa, mutta rehellistä. Sanallisella arvioinnilla kuvataan osaamisen tasoa, oppilaan edistymistä ja oppimisprosessia. Tarvittaessa voidaan antaa opiskelijalle myös kuvallinen arviointi. Sanallinen arviointi kirjataan opiskelijan todistukseen arviointilauseilla. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa. Arvioinnit kirjataan yhdessä erityisopettajan kanssa. Arvioinnin apuna voidaan käyttää myös alhaalla olevia valmiita lausekkeitä, joista tai joiden avulla muokataan kuhunkin oppisisältöön, joissa pyritään käyttämään kannustavia perusteluja:

Toisten työn arvostaminen

- Huomioit toisten työn ja arvostat sitä.
- Toisten tekemä työ jää sinulta toisinaan huomioimatta, mutta ___ hienosti ___.
- Yritä huomioida myös toisten tekemä työ. Huomioit tilanteita ___ ja ___, joten voit parantaa ___, koska osaat ___.

Säännöt

- Yhteisten sääntöjen noudattaminen on sinulle luontevaa.
- Noudatat yhteisiä sääntöjä. ___ onnistut aina, mutta ___.
- Sinulle pitää usein muistuttaa yhteisistä säännöistä. Osaat loistavasti huomioida ___, tarvitset harjoitusta vielä ___.
- Koulun sääntöjen noudattaminen on sinulle vaikeaa, mutta näyttää, että pystyt ___.

Hyvät tavat

- Osaat hyvät käytöstavat ja noudatat niitä.
- Osaat hyvät käytöstavat, mutta et muista aina noudattaa niitä. ___ onnistuu loistavasti, mutta ___.
- Sinun pitää vielä kiinnittää huomiota käytöstapoihisi. ___ sujuu hyvin, ___ pystyt parantamaan ja ___.

Työn jälki

- Yrität tehdä kirjalliset tehtävästi siististi ja huolellisesti.
- Työn jälkesi on melko siistiä.
- Työn jälkesi on parantunut, __ tarvitset apua, mutta __ onnistut hienosti.
- Kiinnitä huomiota kirjallisten tehtäviesi siisteyteen, osaat kyllä. __ toimit vastuullisesti __.

Oma-aloitteisuus ja vastuullisuus työskentelyssä

- Osaat olla oma-aloitteinen ja reipas töissäsi. Tarvitset __ vielä tukea.
- Oma-aloitteisuutesi vaihtelee tilanteen ja tehtävän mukaan. Osaat __ ja selviydyt __, tarvitset apua vielä __.
- Työskentelyyn ryhtyminen käy hitaasti, mutta selviydyt kuitenkin __.
- Tarvitset paljon aikuisen tukea työskentelyssäsi, mutta hallitset __ ja __.

Ryhmässä työskentely

- Osaat työskennellä ryhmässä.
- Työskentely toisten kanssa vaatii vielä harjoittelua, mutta taidat __.

Tuntiosallistuminen

- Osallistut tunneilla innokkaasti, kuten __.
- Osallistut koulutyöhön vaihtelevalla innolla.
- Voisit osallistua innokkaammin tunneilla, mutta osallistut aktiivisesti __.

2.1.3 HOJKS

Erityisoppijan opistovuosi -linjalla opiskelu tapahtuu jokaisen henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) mukaan, koska opiskelijat ovat ikänsä, taitojensa ja oppimisedellytystensä vuoksi hyvin heterogeeninen opetusryhmä.

HOJKS on kokonaisvaltainen oppimisen ja oppimaan ohjaamisen suunnitelma yksittäiselle opiskelijalle. Asiakirja on kirjallinen dokumentti niistä asioista, sopimuksista ja päätöksistä, joita on tehty opiskelijan opetuksesta ja kasvatuksesta. Se on myös kirjoitettu prosessi, joka edellyttää opetushenkilökunnan, opiskelijoiden, opiskelijoiden huoltajien sekä muiden asiantuntijoiden välistä yhteistoimintaa opetuksen järjestämiseksi.

HOJKSin sisältö on hieman erilainen riippuen opiskelijasta ja heidän tarpeistaan. HOJKS on opettajien ja opiskelijan välinen sopimus oppimisen tavoitteista, sisällöistä, keinoista, arvioinnista ja seurannasta. Se on henkilökohtainen opintosuunnitelma, jonka laatimiseen opiskelija voi osallistua omien edellytystensä mukaan ja asettaa itse myös tavoitteita oppimisen suhteen. Yksilöllisessä opiskelusuunnitelmassa huomioidaan opiskelijan osaamisalueet ja vahvuudet sekä tuetaan niiden kehittymistä.

HOJKSiin tarvittavaa ennakkotietoa kerätään erilaisin menetelmin ennen opintojen alkua ja opiskelijavalintaa tehtäessä. Opiskelijoiden tuen ja ohjauksen tarvetta arvioidaan aloitus-haastatteluissa, yhteisissä keskusteluissa huoltajien ja opiskelijan kanssa sekä hakemuksen liitteinä olleiden asiakirjojen perusteella. Yhteistyö mahdollisen lähettävän oppilaitoksen ja/tai muiden lähettävien tai hoitavien tahojen kanssa hyödynnetään tuen tarpeen määrittämisessä. Opiskelijoiden vanhempien tai huoltajien mukanaolo tai yhteydenpito HOJKSin tekemisessä sekä alkuhaastatteluissa on välttämätöntä. Huoltajia kuullaan tietojen hankkimiseen ja käyttämiseen liittyvissä asioissa.

Opettajille ja muille kasvattajille HOJKS merkitsee työn jäsentymistä ja yhteistyössä tapahtuvaa opetusratkaisujen arvioimista. HOJKSin laadinta lisää opiskelijan tuntemusta, antaa uusia keinoja ja menetelmiä oppimisen edistämiseksi sekä vastuuta toimia asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. Yksilöllisiä tavoitteita asetettaessa on tärkeää ottaa huomioon opetukselle asetetut yleiset tavoitteet, ne eivät saa olla ristiriidassa henkilökohtaisten tavoitteiden kanssa.

HOJKS on työkalu opettajille ja soveltuvin osin myös koko henkilökunnalle. Sieltä opettaja näkee opiskelijan vahvuudet ja osaamisalueet, joiden perusteella opettaja voi seurata opiskelijan oppimista ja

suunnitella sen avulla opiskelijoille tavoitteellista opetusta joko yksilöllisesti tai ryhmässä. HOJKSin tekeminen, suunnittelu ja seuranta ovat Jämsän Kr. kansanopistossa erityisopettajan vastuulla, mutta niitä tehdään yhdessä Erityisoppijan opistovuosi -linjaa opettavien kanssa. Henkilökuntaa koskevissa asioissa on tärkeää, että myös koko henkilökunnan on mahdollista tutustua opiskelijan HOJKSiin niiltä osin kuin se on tarpeellista (esim. keittiö- siivous ja huoltoasioiden suhteen, mikäli opiskelija on työelämään tutustumassa tai muuten osallistuu opiston toiminnassa sellaisiin toimiin, joissa ohjaajan on tärkeää tietää opiskelijan erityistiedoista). Tämä tulee ilmetä keskusteluissa opiskelijan ja hänen huoltajien kanssa. Huoltajille HOJKS on väline, jonka avulla heidän tietonsa opiskelijan kehittymisen ja oppimisen vaiheista lisääntyvät ja täsmentyvät ja he saavat realistisen käsityksen opiskelijan oppimisedellytyksistä ja edistymisestä.

Opiskelijalle HOJKS on itsearviointin väline, jonka avulla opiskelija pystyy arvioimaan saavutuksiaan sekä pohtimaan omaa oppimistaan ja tavoitteiden asetteluaan, jotta hän voi sitoutua ponnistelemaan ja ottamaan vastuuta tavoitteiden saavuttamisesta. HOJKS tukee myös opiskelijan jatkokoulutukseen siirtymistä, kun opiskelijan vahvuudet ja oppimistulokset kertovat opiskelijan osaamista ja kehittymistä. HOJKS tukee opiskelijaa silloin, jos/kun hän ei kykene itse sanallisesti kertomaan osaamistaan. Lähtötasokartoitukset ja haastattelut ovat apuna määriteltäessä tuen tarpeet ja tarvittavat toimenpiteet. HOJKSiin kirjataan opiskelijan vahvuudet ja osaamisalueet. Niiden perusteella suunnitellaan opetukseen liittyvät tarvittavat tukitoimet ja se, miten niiden toteuttamista seurataan. HOJKSissa määritellään yksilölliset oppimisen tavoitteet, opintojen toteutus ja tarvittavat tukimuodot. Suunnitelmaa seurataan ja tarkennetaan säännöllisesti. Sinne on tärkeä kirjata seuranta sekä oppimisen arviointia.

Suunnitelmaan sisältyvät osiot:

opistovuoden laajuus
oppimista tukevat vahvuudet, tukitoimet
oppimisen tavoitteet, sisällöt ja menetelmät
opiskelijan saamat erityiset opetus- ja opiskelijahuollon palvelut opetuksessa ja sen yhteydessä
muut henkilökohtaiset palvelu- ja tukitoimet
jatkosuunnitelmat
arviointi ja seuranta

2.2 Opistovuosi-linja

”Unelmaopisto – mahdollisuuksia tulevaisuuteesi!” Tämän ajatuksen mukaisesti lukuvuodesta 2016-2017 alkaen on oppiaine- ja opintolinjarajoja hälvennetty ja pyritty tarjoamaan opiskelijalle mahdollisuus koota itselleen oma opintopolku niistä aineksista, joita kokee tarvitsevansa ja haluavansa. Jokainen opiskelija tekee yhden pitkän valinnan, jonka sisältämiä oppiaineita opiskellaan keskimäärin viisi tuntia viikossa. Pitkien valintojen lisäksi jokainen hakija valitsee itselleen lyhyitä valintoja eli valinnaisia aineita laajasta valikoimasta.

2.2.1. Linjan pakolliset oppiaineet

Jokainen opistovuosi-linjan opiskelija suorittaa opistovuoden aikana vähintään yhden kurssin seuraavista oppiaineista.

- Äidinkieli tai viestintä
- Matematiikka
- Englanti
- Uskonto
- Liikunta

Lisäksi jokainen opiskelija suorittaa vähintään yhden **opintomatkakurssin**.

Em. suoritukset yhdessä muiden suoritusten kanssa oikeuttavat opiskelijaa saamaan kansanopistotodistuksen opistovuoden päätteeksi.

2.2.2. Pitkät valinnat

Englannin kieli, kulttuuri ja kirjallisuus

ENGLISH LANGUAGE AND CULTURE

Practical English (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus:

- Harjoitetaan käytännön kielitaitoa useaan eri aihepiiriin liittyen.
- Opiskellaan sanastoa, rakenteita ja kanssakäyntiin liittyviä tapoja, kuten small talkia.
- Opitaan kommunikoinnin eroja eri sosiaalisissa tilanteissa, esim. työelämässä, asioinnissa ja vapaa-ajan harrastuksissa.
- Pidetään eri mittaisia suullisia esitelmiä; uutiskatsauksia, puheita, pidempiä esitelmiä ryhmissä ja yksin.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii käyttämään englannin kieltä eri tilanteiden vaatimalla tavalla.
- Opiskelijaa perehdytetään sujuvan kommunikoinnin perusteisiin ja harjoittelee niitä käytännössä.
- Opiskelija oivaltaa erilaisten englannin varianttien olemassaolon.
- Kurssin päätyttyä opiskelija uskaltaa käyttää englantia sujuvasti erilaisissa suullisissa tilanteissa ja hänen kielitaitonsa on vahvistunut monella saralla.

TVT:n käyttö kurssilla

- Kurssilla tehdään, editoidaan, katsellaan ja arvioidaan videoita opiskelijan omalla tai opiston laitteella. Lisäksi tehdään power point-esityksiä ja hyödynnetään erilaisia kielenoppimiseen tarkoitettuja sovelluksia.

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen opetustuokioihin. Videot voi tehdä ja editoida myös omalla ajalla, mutta arviointi toteutetaan pääsääntöisesti ryhmäarviointina keskustelemalla.

Oppimaan oppiminen

- Kurssilla opitaan tärkeitä itseilmaisutaitoja ja identiteetti vahvistuu.
- Opiskelija oppii arvioimaan kriittisesti omaa puhettaan, kommunikointiaan ja opiskeluaan ja ottaa siitä vastuun.

Kurssin arviointi

- arviointi tapahtuu asteikolla: erinomainen-kiitettävä-hyvä-tydyttävä-kohtalainen-välttävä-hylätty. Lisäksi oppilas saa jatkuvaa kirjallista ja suullista palautetta kurssin aikana sekä opettajalta että vertaisiltaan.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä vierailta kielillä
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Current Events (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Ulkomaalaisten opiskelijoiden kanssa tarkastellaan tapahtumia opiston sisällä ja sen ulkopuolella. Keskustellaan opiston ja ympäröivän suomalaisen yhteiskunnan tapahtumista ja tavoista ja näin integroidutaan suomalaisen sisäoppilaitoksen yhteisöön ja elämään.

Kurssin tavoitteet:

- Opiskelija pysyy ajan tasalla omien opiskelujen ja opiston tapahtumien ja aikataulujen osalta.
- Opiskelija saa mahdollisuuksia käsitellä ja keskustella suomalaisesta kulttuurista ja yhteiskunnasta vertaisryhmässä.
- Opiskelija saa tarvitsemaansa, omakielistä ohjausta.
- Kurssin tavoitteenä on helpottaa ulkomaalaisten opiskelijoiden integroitumista sisäoppilaitokseen ja suomalaiseen yhteiskuntaan.
- Oppilas oivaltaa kulttuurishokin vaikutukset itsessään ja oppii vuoden aikana refleктоimaan omia ajatuksia.

TVT:n käyttö kurssilla

- Elektroninen media
- Älypuhelimessa olevan kalenterin käyttö

Kurssin suoritustavat: Läsnäolo

Oppimaan oppiminen

- Kurssille osallistuminen lisää opiskelijan tietoisuutta opistokodin tapahtumista ja normeista.
- Opiskelija tiedostaa häneen kohdistuvista odotuksista ja muokkaa käytöstään odotusten mukaiseksi.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset:

- oppimaan oppiminen
- kansalaistaidot: oikeudet, demokratia, päätöksenteko

Religious English (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija perehtyy englanninkieliseen uskonnolliseen sanastoon tekstien, laulujen ja runojen kautta. Opiskelijaa opii perustelevaan omia uskonnollisia näkemyksiä englannin kielellä ja keskustelemaan niistä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii keskustelemaan englannin kielellä uskonnosta.
- Opiskelija oppii kertomaan englannin kielellä omasta uskostaan.
- Opiskelija harjaantuu ymmärtämään englanninkielisiä saarnoja.
- Opiskelija oppii, miten pohjoisamerikkalaiset uskovaiset elävät.
- Oppilas saa uuden ulottuvuuden kielitaitoonsa ja osaa puhua uskon asioista englannin kielellä kurssin jälkeen.

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelija etsii arkistoituja saarnoja netistä ja kuuntelee niitä
- Nettiraamatun käyttö
- Omien uskonnollisten kuunnelmien tekeminen

Kurssin suoritustavat

Läsnäolo, aktiivinen osaanotto keskusteluihin, vaadittujen tehtävien palauttaminen

Oppimaan oppiminen

- Kurssilla opitaan tärkeitä itseilmaisutaitoja ja identiteetti vahvistuu

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä vierailta kielillä
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Kurssin arviointi:

- arviointi tapahtuu asteikolla: erinomainen-kiitettävä-hyvä-tydyttävä-kohtalainen-välttävä-hylätty. Lisäksi oppilas saa jatkuvaa kirjallista ja suullista palautetta kurssin aikana sekä opettajalta että vertaisiltaan.

Literature: englannin kielen kirjallisuus (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1h

Kurssin kuvaus:

- Opiskelija lukee novelleja, runoja ja katkelmia laajemmista teoksista.
- Opiskelija osaa analysoida ja tulkita kirjallisuutta kulttuurin ja yhteiskunnan kontekstissa
- Opiskelija harjoittelee kirjallisuuden tekstien kriittistä analysointia sekä omien mielipiteiden ja näkökulmien esittämistä ja perustelemista.
- Opiskelija analysoi tekstejä eri perspektiiveistä ja oppii asettamaan tekstejä omaan kulttuuriseen kontekstiin.

- Opiskelija oppii näkemään, miten kirjallisuus reagoi yhteiskunnan tapahtumiin ja muutoksiin.

Kurssin tavoitteet:

- Opiskelija lukee monipuolisesti kirjallisuutta englanniksi.
- Opiskelija pystyy arvioimaan kirjallisuuden kulttuurista ja yhteiskunnallista merkitystä.
- Opiskelija pystyy esittämään omia näkemyksiään luetusta kirjallisuudesta ja perustelemaan niitä.
- Kurssin jälkeen oppilaalla on madaltunut kynnys lukea ja analysoida vieraskielistä kirjallisuutta.

TVT:n käyttö kurssilla

- Tehdään videoita, joissa arvioidaan luettua kirjallisuutta ja perustellaan arviota
- Katsellaan ja kommentoidaan toisten arviovideoita

Kurssin suoritustavat

- Läsnäolopakko luento-osuuksissa
- Kirjallisuutta voi lukea omalla ajalla, myös arviovideoita voi tehdä omalla ajalla

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija harjaantuu omien mielipiteiden ilmaisemisessa ja oppii perustelemaan näkemyksiään.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä vierailta kielillä
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Lukion B1-ruotsi 1, Minun ruotsini (1,5 op/jakso)

Arvioitu viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Kurssilla kartoitetaan opiskelijan ruotsin kielen taidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja. Pohditaan ruotsin kielen merkitystä omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Käsiteltävät aihepiirit liittyvät nuorten omiin kiinnostuksen kohteisiin sekä tarpeisiin käyttää kieltä erityisesti suullisissa viestintätilanteissa. (LOPS 2016)

Kurssin tavoitteet:

- Asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi.
- Syvennetään vapaamuotoisia ja tuttavallisia matkailuun ja arkeen liittyviä vuorovaikutustaitoja. (LOPS 2016)
- Kurssin jälkeen oppilas on rohkaistunut käyttämään ruotsin kieltä erilaisissa suullisissa ja kirjallisissa tilanteissa.
- Kurssin aikana oppilas oivaltaa voivansa vaikuttaa opetuksen sisältöön ja omaan oppimisprosessiin.

- Oppilas oppii nauttimaan ruotsin kielestä leikkien, pelien, laulujen ja erilaisten innostavien suullisten tehtävien kautta.

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä eri muodossa esitetyn informaation hankintaan ja arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen. (LOPS 2016)

Kurssin suoritustavat

- Suositellaan suoritettavaksi lähiopetuksena; itsenäisenä suorituksena vain poikkeustilanteissa.

Oppimaan oppiminen

- Asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. (LOPS 2016)
- Ohjataan opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset:

- viestintä vierailta kielillä
- digitaaliset taidot
- oppimaan oppiminen

Kurssin arviointi:

- arviointi tapahtuu asteikolla: 4-10. Lisäksi oppilas saa jatkuvaa kirjallista ja suullista palautetta kurssin aikana sekä opettajalta että vertaisiltaan.

Lukion B1-ruotsi 2, Hyvinvointi ja ihmissuhteet (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Kurssilla pohditaan eri näkökulmista, mitä on hyvä elämä ja mikä merkitys hyvinvoinnilla ja ihmissuhteilla on ihmisen elämässä. (LOPS 2016)

Kurssin tavoitteet

- Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia käyttäen ja niistä suoriutumiseen tarvittavia strategioita
- Ohjataan opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.
- Oppilas rohkaistuu entisestään ottamaan koko kielitaitokapasiteettinsa käyttöön ja uskaltaa puhua ruotsia natiivien ruotsalaisten kanssa arkipäiväisissä tilanteissa.
- Oppilas oppii nauttimaan ruotsin kielestä leikkien, pelien, laulujen ja erilaisten innostavien suullisten tehtävien kautta.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä vierailta kielillä □
- digitaaliset taidot
- oppimaan oppiminen

Kulttuurikurssi (0,67/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija perehtyy oman kiinnostuksen mukaan kahden eri maan kulttuuriin projektin muodossa sekä tutustuu yleisellä tasolla eri maanosien kulttuureihin ulkomaalaisten vierailijoiden ja kaunokirjallisuuden avulla. Opiskelija perehtyy ihmisoikeuksiin ja niiden toteutumiseen eri puolilla maapalloa, erilaisten ihmisryhmien asemaan ja ajankohtaisiin globaaleihin ilmiöihin. Kurssi päättyy kansainvälisyyspäiviin, jossa opiskelijat esittelevät muille opistolaisille ja mahdollisesti vieraileville maahanmuuttajille omia vertailevia tutkimusprojektejaan. Projektiin sisältyy kirjallinen osio sekä ”kulttuurimessujen” toteutus.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija tutustuu eri maanosien ja maiden kulttuureihin, oppii näkemään yhtenäisyyksiä ja eroavaisuuksia kulttuurien välillä sekä pyrkii saavuttamaan oikean asenteen kohdata eri kulttuurin ihmisiä.
- Opiskelija tiedostaa globaaleja ongelmia, hahmottaa suurimmat tämänhetkiset kehityshaasteet ja oppii muodostamaan niistä omia näkemyksiä.
- Opiskelija oivaltaa monikulttuurisuuden ilmentymisen omassa lähiympäristössä mm. olemalla yhteistyössä vastaanottokeskuksen asukkaiden kanssa.
- Opiskelijan englannin kielitaito vahvistuu ja monipuolistuu, kun suulliset ja kirjalliset projektit tehdään englannin kielellä.

TVT:n käyttö kurssilla

- TVT on osana tiedon etsintää, muokkaamista ja esittämistä.

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen tuntityöskentelyyn, projektityön tekeminen ja kulttuurimessujen toteutus.

Oppimaan oppiminen

- Ryhmätyötaidot
- Projektityöskentely

Kurssin arviointi:

- arviointi tapahtuu asteikolla: erinomainen-kiitettävä-hyvä-tydyttävä-kohtalainen-välttävä-hylätty. Lisäksi oppilas saa jatkuvaa kirjallista ja suullista palautetta kurssin aikana sekä opettajalta että vertaisiltaan.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky
- viestintä vieraalla kielellä
- viestintä äidinkielellä

Opinnot tähtäävät siihen, että opiskelija oppii käyttämään englantia sujuvasti ja monipuolisesti. Kieli tulee tutummaksi kulttuuriopintojen ja kirjallisuuden kautta, ja kulttuuritietous monipuolistuu kielitaidon kasvaessa sekä kirjallisuutta tutkiessa. Opetus tapahtuu englanniksi.

Oppiaine (kurssikuvaukset alempana)	1. jakso, h/vko	2. jakso, h/vko	3. jakso, h/vko
EN-PV Practical English	3	3	3
EN-PV Religious English	2		
EN-PV Literature		2	2
EN-PV Culture	1	1	1

Finnish as a second language – Suomi toisena kielenä - opinnot

Suomi toisena kielenä -pitkällä valinnalla voi aloittaa suomen kielen opinnot aivan alusta tai kehittää aiemmin opittuja taitoja. Kielenopiskelu tapahtuu kohdekulttuurista ja sen ilmiöistä käsin. Opinnot pitävät sisällään myös keskustelutunteja.

Oppiaine (kurssikuvaukset alempana)	1. jakso, h/vko	2. jakso, h/vko	3. jakso, h/vko
FI-PV S2 alkeet, S2 keskitaso (ryhmien toteutuminen/ryhmiin jakautuminen oppilaiden lähtötason perusteella)	5	5	5
FI-PV S2 keskustelu	1	1	1

Suomen kielen alkeet

Viikkotuntimäärä: 3 - 5 h

Kurssin kuvaus: Opiskellaan suomen kielen alkeet niin, että opiskelija selviytyy jokapäiväisestä elämästä Suomessa suomen kielellä. Tutustutaan suomalaiseen kulttuuriin.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii toimimaan suomeksi arkielämän tilanteissa.
- Opiskelija oppii tuntemaan suomalaista kulttuuria.
- Opiskelija oppii tärkeimmät suomen kielen rakenteet ja opiskelee perussanastoa
- Opiskelija oppii kuuntelemaan ja ymmärtämään puhuttua autenttista suomen kieltä

TVT:n käyttö kurssilla

- Tehdään harjoituksia netissä, paljon kuullunymmärtämisen harjoitteita
- Videoidaan, valokuvataan tai nauhoitetaan harjoituksia omalla puhelimella

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen aktiivisesti yhteiseen työskentelyyn ja harjoituksiin

- Koe, jossa testataan kieliopin ja sanaston hallintaa, kuullun- ja luetunymmärtämisen taitoja sekä puhumista ja kirjoittamista

Oppimaan oppiminen

- Opitaan arvioimaan omaa kielitaitoa
- Opitaan sanojen oppimisen ja kommunikoinnin keinoja
- Opitaan suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan omaa oppimista ja asettamaan itselle yksilöllisiä ja realistisia tavoitteita sekä toimimaan niiden mukaan

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä suomen kielellä

Suomi toisena kielenä, keskitaso (järjestetään tarpeen mukaan oppilaiden eriyttämiseksi lukuvuonna 2018-2019)

Viikkotuntimäärä: 0-2 h

Kurssin kuvaus: Opiskellaan suomen kieltä kunkin opiskelijan taitotason ja tarpeiden mukaan. Tarkastellaan suomalaista kulttuuria ja yhteiskuntaa.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelijan kirjalliset ja suulliset suomen kielen taidot vahvistuvat.
- Opiskelija oppii tuntemaan suomalaista kulttuuria.
- Kurssin tarkemmista tavoitteista voidaan sopia opiskelijoiden kanssa.

TVT:n käyttö kurssilla

- Tehdään esitelmää PowerPointin avulla
- Kirjoitetaan tekstinkäsittelyohjelmalla
- Harjoituksia videoidaan omalla puhelimella
- Käytetään internetistä löytyvää materiaalia, videoita, opetusohjelmia ja tehtäviä

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen harjoituksiin
- Kokeet ja muut kirjalliset tehtävät

Oppimaan oppiminen

- Opitaan kehittämään ja arvioimaan omaa kielitaitoa
- Opitaan ottamaan vastuuta omasta oppimisesta ja sen arvioinnista

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä suomen kielellä
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Suomen kielen keskustelu

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Keskustellaan suomeksi erilaisista arjen aiheista, mielipiteistä, opistosta ja muista omaan elämään liittyvistä asioista. Pelataan pelejä ja tehdään yhdessä asioita suomen kielellä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelijan suullinen kielitaito vahvistuu
- Opiskelija rohkaistuu käyttämään vierasta kieltä
- Opiskelija oppii keskustelutaitoja

TVT:n käyttö kurssilla

- Harjoitusten nauhoittaminen ja videoiminen omalla puhelimella
- Power Point- esitykset

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen harjoituksiin

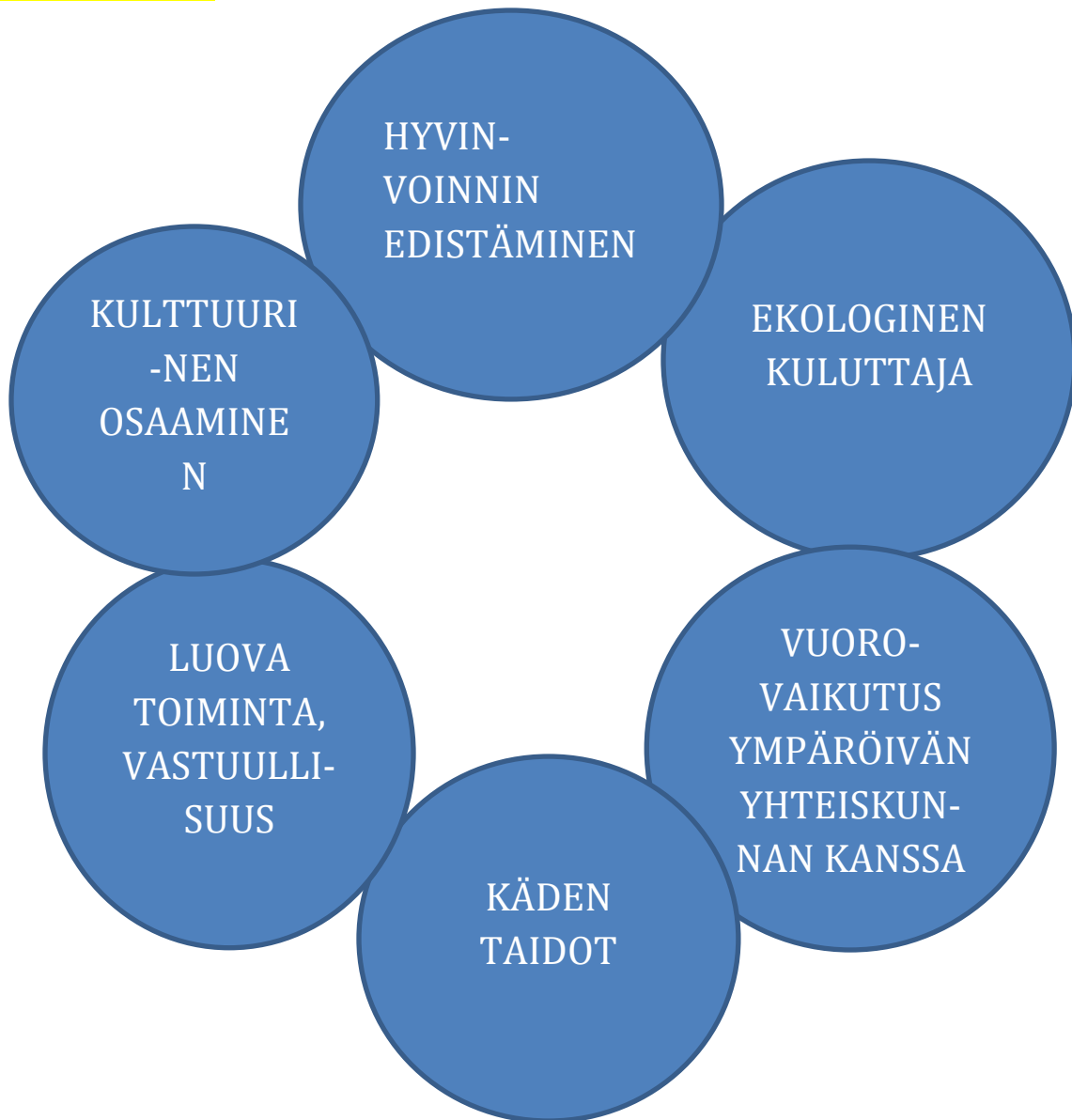
Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii arvioimaan omaa suullista kielitaitoaan.
- Opiskelija oppii hyväksymään epätäydellistä puhetta.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä suomen kielellä
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Kokeileva kotitalous

Kotitalouden opinnoissa syvennetään ja laajennetaan kotitalouden osa-alueita mm. kokeilevan kokkauksen ja erilaisten projektien parissa. Opinnot sisältävät ruoanvalmistusta ja leivontaa, pyykkihuoltoa, juhlien järjestämistä sekä kirjanpitoa ja kuluttajakasvatusta. Opiskelija perehtyy ravitsemuksen merkitykseen, kansainvälisiin keittiöihin sekä erityisruokavalioihin.

Oppiaine (kurssikuvaukset alempana)	1. jakso, h/vko	2. jakso, h/vko	3. jakso, h/vko
KO-PV Ravitsemus ja ruoanlaitto	4		
KO-PV Pyykkihuollon perusteet	1		

KO-PV Juhlien järjestäminen		6	
KO-PV Erityisruokavaliot			3
KO-PV Kansainväliset keittiöt			2
KO-PV Kirjanpito ja kuluttajakasvatus	1		1

Ravitsemus ja ruoanlaitto

Viikkotuntimäärä: 4 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija ottaa selvää ravitsemussuositusten mukaisista ravintoaineista. Erilaisia ryhmitöitä ja tietoisuuksia tehdään pienemmissä ja isommissa ryhmissä. Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa ryhmässä ravitsemussuositusten mukaisia ruokakokonaisuuksia.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija syventää ja laajentaa tietoja ja taitoja ravitsemukseen liittyen.
- Opiskelija omaksuu elintarvikehygienian perusteet.
- Opiskelija oppii kantamaan vastuuta omasta työskentelystä ryhmässä.

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelija oppii internetin välityksellä hakemaan eri ruokaohjeita ja vertailemaan ohjeita keskenään.
- Opiskelija käyttää Powerpoint-ohjelmaa esitelmien tekemiseen.
- Opiskelija jakaa WhatsApp -viestien avulla reseptejä.

Kurssin suoritus tavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteiseen työskentelyyn.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti ryhmitöiden tekemisiin.
- Opiskelija suorittaa itsearviointin kirjallisesti.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija toimii vastuullisesti osana ryhmää.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

Pyykkihuollon perusteet

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus

Opiskelija harjoittelee pyykkihuoltoon liittyviä tehtäviä omaa taitotasoaan vahvistaen sekä osallistuu yhteiseen pyykkihuoltoon jokapäiväisessä toiminnassa. Opiskelija harjoittelee huomioimaan ekologiset toimintatavat pyykkihuollon eri vaiheissa ja tehtävissä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii tunnistamaan toimintamenetelmiä pyykkihuollon eri vaiheissa ja harjoittelee niitä käytännössä.
- Opiskelija ottaa huomioon ympäristöasiat omassa toiminnassa.

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelija harjoittelee pyykkihuoltoon liittyvien tehtävien tekemistä internetin välityksellä. Kurssin suoritustavat
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteiseen tekemiseen.

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti sekä itsenäiseen että ryhmätyöskentelyyn

Oppimaan oppiminen

- Oppilas oppii ottamaan huomioon oman toimintansa vaikutuksen osana ympäristöä ja toimimaan sen mukaisesti

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Vastuullisuus, aktiivinen toiminta ympäristön hyväksi

Juhlien järjestäminen

Viikkotuntimäärä: 6 h (yhdessä jaksossa)

Kurssin kuvaus

Opiskelija oppii pienten ja suurten juhlien suunnittelua ja toteuttamista. Opiskelija oppii huomioimaan erityisruokavaliot juhlasuunnittelussa. Opiskelija oppii ymmärtämään pienten ja suurten juhlien budjetointia.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii valitsemaan tarkoituksenmukaiset työmenetelmät ja työvälineet.
- Opiskelija oppii noudattamaan työskentelyssään hygienia- ja jätehuolto- ohjeita.
- Opiskelija kokee juhlien suunnittelua ja toteuttamista tiimityönä.

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelija käyttää juhlien ideoimiseen eri tieto ja viestintäkanavia. mm. blogit.
- Opiskelija käyttää YouTube-videoklippejä ruokien tekovaiheiden ohjeistuksessa.
- Opiskelija dokumentoi Instagramiin kuvin ja ohjein ruokakokonaisuuksia.
- Opiskelija jakaa WhatsApp -viestien avulla ruokaohjeita.

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteisten juhlien suunnitteluun ja toteuttamiseen ryhmässä.
- Opiskelija tekee vastuullisesti tarvittavat jälkityöt.
- Opiskelija arvioi omaa toimintaansa.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii toimimaan osana ryhmää.
- Opiskelija osaa toimia hyvien käyttäytymistapojen mukaisesti.
- Opiskelija oppii kehittämään luovuutta.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- aloitteellisuus ja aktiivisuus; kyky tehdä ideoista toimintaa

Erityisruokavaliot

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija valmistaa ravitsemussuositusten mukaisia tavallisempien erikoisruokavalioiden (laktoositon, maidoton, keliakia) mukaisia ateriakokonaisuuksia sekä leivonnaisia.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija syventää erityisruokavalioiden tietoja ja taitoja.
- Opiskelija oppii valitsemaan tarkoituksenmukaiset työmenetelmät ja työvälineet.
- Opiskelija noudattaa työskennellessään hygieniavaatimuksia.

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelija etsii ohjeita ja reseptejä Internetistä.
- Opiskelija käyttää YouTube-videoklippejä ruokien tekovaiheiden ohjeistuksessa.
- Opiskelija etsii tietoa TVT-välineiden avulla.

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteiseen työskentelyyn.
- Opiskelija toimii tuote- esittelijänä sekä tekee ryhmässä tietoisuuden eri erityisruokavalioiden.
- Opiskelija tekee vastuullisesti tarvittavat jälkityöt.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii ymmärtämään asiakasturvallisuuden erityisruokavalioiden osalta.
- Opiskelija noudattaa työssään hygienia- ja jätehuolto-ohjeita.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset (poimitaan alla olevalta listalta)

- oppimaan oppiminen

Kansainväliset keittiöt

Viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija tutustuu kansainvälisten keittiöiden saloihin ennakkoluulottomasti. Opiskelija hankkii teoretista tietoa käytännön työn pohjaksi. Opiskelija lisää tietoisuutta eri kulttuureista ravitsemuksen näkökulmasta.

Kurssin tavoitteet

- Syventää ruoanvalmistuksen tietoja ja taitoja.
- Opiskelija oppii kokeilemaan ennakkoluulottomasti eri raaka-aineita ruoanvalmistuksessa.
- Opiskelija oppii noudattamaan työskentelyn hygieniavaatimuksia.

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelija etsii ohjeita ja reseptejä Internetistä.
- Opiskelija käyttää YouTube-videoklippejä ruokien tekovaiheiden ohjeistuksessa.
- Opiskelija jakaa ruokaohjeita WhatsApp -viestien avulla.

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteiseen työskentelyyn.
- Opiskelija tekee pienimuotoisen esitelmän kansainvälisestä keittiöstä.
- Opiskelija tekee vastuullisesti tarvittavat jälkityöt.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii toimimaan osana ryhmää.
- Opiskelija osaa toimia hyvien käyttäytymistapojen mukaisesti.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- yietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky.

Kirjanpito ja kuluttajakasvatus

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus

Opiskelija opettelee tunnistamaan kuluttamiseen liittyviä osatekijöitä sekä hahmottamaan ne osana kokonaiskuluttamista. Opiskelija selvittää toimivia menetelmiä kuluttamiseen osana jokapäiväistä elämää.

Kurssin tavoitteet

- opiskelija suorittaa oman rahankäytön seurantatehtävän
- opiskelija oppii ymmärtämään oman rahankäytön merkityksen päivä-, viikko-, kuukausi- ja vuositasolla

TVT:n käyttö kurssilla

- opiskelija osaa löytää olennaiset tiedot eri hakupalvelimien välityksellä kohdatessaan kuluttajana ongelmia
- opiskelija oppii hyödyntämään eri viestintäkanavia selvitellessään ongelmia

Kurssin suoritustavat

- opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteiseen työskentelyyn
- opiskelija tekee kirjanpitoharjoitustehtävän

Oppimaan oppiminen

- opiskelija tunnistaa kuluttajan oikeudet ja velvollisuudet

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- kansalaistaidot; oikeudet, demokratia, päätöksenteko

Musiikki

Opinnot sisältävät monipuolisesti erilaisia musiikkiopintoja, jotka kehittävät opiskelijan omia musiikillisia taitoja ja antavat valmiuksia toimia osana musisoivaa ryhmää. Opintoihin kuuluu myös opiston yhteisten tilaisuuksien musiikkivastuut (mm. säestys, esilaulu, kuoronjohto), jotka valmentavat opiskelijoita kotisiionin tehtäviin ja taustayhteisön tarpeisiin.

Oppiaine (kurssikuvaukset alempana)	1. jakso, h/vko	2. jakso, h/vko	3. jakso, h/vko
MU-PV Seurakurssi	1	1	1
MU-PV Kuoronjohto	1	1	1
MU-PV Virsitieto ja Siionin laulut	1	1	1

MU-PV Soitonopetus + soitonopetuksen valmennus	2	2	2
MU-PV Kuoro	1	1	1
MU-PV Musiikkiprojektit	1	1	1
MU-PV Soittimen huolto ja urkujen viritys	0,5	0,5	0,5

MU-PV Seurakurssi (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus

Opiskelijat opettelevat esilaulua ja alkusoittoja sekä säestävät /laulavat eri tilaisuuksissa. Opetellaan hengitystekniikan perusteita, äänen tuottamista sekä erilaisia alkusoittotekniikoita. Opetellaan jännityksen hallintaa ja seuraisäntänä toimimista

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija uskaltaa soittaa / laulaa aamuhartauksissa, seuroissa ja jumalanpalveluksissa
- Opiskelija uskaltaa toimia seuraisäntänä seuroissa ja kantaa vastuuta seurajärjestelyistä
- Opiskelija saa esiintymiskokemusta, josta voi olla hyötyä Siionin palvelutehtävissä tai tulevassa ammatissa

Kurssin suoritustavat

- Suoritusmerkintä jos läsnäoloja vähintään 75 %.
- Käytännön tehtävissä toimiminen

Oppimaan oppiminen

- Säännöllinen palaute joko yksilölle tai koko ryhmälle
- Mallisuoritukset
- Vertaistuki

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Oppimaan oppiminen
- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

MU-PV Kuoronjohto (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus

Opiskelija opettelee kuoronjohdon perusteita tunneilla johtamalla muita opiskelijoita. Kuoronjohtamista videoidaan ja videot analysoidaan. Opiskelija johtaa kuoroja erilaisissa esiintymisissä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii työskentelemään itsenäisesti laulu- tai soitinryhmän edessä.
- Opiskelija voi halutessaan johtaa opiston kuoroja (isokuoro, nais- ja mieskuoro) tai soitinryhmää juhlissa yms. tilaisuuksissa.

- Opiskelija saa perusvalmiuksia kuoron/soitinryhmän johtamiseen ammattiopintoja silmällä pitäen

TVT:n käyttö kurssilla

- Suorituksia kuvataan ja opiskelijan kuoronjohtamista analysoidaan yhdessä.

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo, aktiivinen osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Säännöllinen palaute joko yksilölle tai koko ryhmälle
- Oman toiminnan tarkastelua videolta
- Vertaistuki

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

MU-PV Virsitieto ja Siionin laulut (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus

Opetellaan kaikki virret ja Siionin laulut. Keskustellaan laulujen sanomasta ja laulujen syntyhistoriasta.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii tuntemaan virsien ja Siionin laulujen melodiat ja sanat.
- Opiskelija saa tietoa laulujen ja virsien syntyyn liittyvistä tekijöistä.
- Opiskelija uskaltaa laulaa yksin ryhmän kuullen.

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo, aktiivinen osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Säännöllinen palaute joko yksilölle tai koko ryhmälle
- Läksyjen kontrollointi

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

MU-PV Soitonopetus (1op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus

Opiskelija antaa soittotunteja omassa instrumentissa toisille opiskelijoille (aloittelijat)

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa tuntumaa käytännön opetustyöhön
- Opiskelija oppii kohtaamaan erilaisia oppijoita
- Opiskelijalle avautuu uusia näkökulmia omaan soittamiseen

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo ja soittotuntien pitäminen

Oppimaan oppiminen

- Säännöllinen palaute joko yksilölle tai koko ryhmälle
- Soittotunnin pitäminen ("peditunti")

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

MU-PV Soitonopetuksen valmennus (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus

Opiskelijoita opetetaan opettamaan. Jokainen opiskelija tuo tunnille oman soitto-oppilaansa ja pitää hänelle soittotunnin, jota muut seuraavat ja arvioivat. Tunneilla perehdytään myös motivaatioon, erilaisiin oppijoihin, oppimisen arkikäsityksiin sekä musiikkimakuun ja musiikilliseen minäkuvaan.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii opettamaan.
- Opiskelija saa virikkeitä erilaisten oppijoiden kohtaamiseen.
- Opiskelija hahmottaa soiton opetuksen luonnetta.
- Opiskelija uskaltaa toteuttaa omia musiikillisia näkemyksiään

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo ja soittotuntien pitäminen

Oppimaan oppiminen

- Ohjaavien opettajien palaute
- Vertaispalaute (oppilaat)

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen

MU-PV Kuoro (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus

Lauletaan moniäänisesti hengellistä ja klassista kuoromusiikkia. Esiinnytään erilaisissa tilaisuuksissa ja juhlissa. Osallistutaan äänitteiden tekemiseen. Nautitaan yhdessä laulamisen mukana tulevasta yhteekuuluvaisuuden tunteesta

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa kokemuksia esiintymisestä esim. opiston juhlissa, jumalanpalveluksissa ja muissa tilaisuuksissa.
- Opiskelija saa valmiuksia moniääniseen laulamiseen
- Opiskelija oppii arvostamaan hengellisiä lauluja ja virsiä ja sopeutumaan kuorotyöskentelyn kurinalaisuuteen.

TVT:n käyttö kurssilla

- Laulujen äänitys

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo

Oppimaan oppiminen

- Palaute
- Onnistumisen kokemukset

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

MU-PV Projekti (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus

Musiikin parissa toiminen eri tilanteissa. Kartoitetaan opiskelijoiden musiikkimakua, tehdään musiikkinäytelmiä, järjestetään musiikki-iltoja, sävelletään ja runoillaan lauluja, tehdään musiikkitalenteita yms

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää mikä on musiikin merkitys eri tilanteissa sekä laajentaa tietoaan klassisesta musiikista.
- Opiskelija oppii ymmärtämään kristillisten perusarvojen pohjalta nousevan hyvän musiikin merkityksen.
- Opiskelija oppii organisoimaan musiikkitapahtumia ja toimimaan ryhmän jäsenenä ottaen huomioon muiden musiikilliset näkemykset/kokemukset

TVT:n käyttö kurssilla

- Finale-nuotinkirjoitusohjelma
- Videokamera
- Äänitys ja editointilaitteet

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo

Oppimaan oppiminen

- Ohjaajan säännöllinen palaute joko yksilölle tai koko ryhmälle
- Vertaispalaute
- Itsearviointi (videot)

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen
- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

Soittimen huolto/viritys (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 0,5h

Kurssin kuvaus

Opiskelijat huoltavat opiston soittimia. Kostutinjärjestelmien toimintakuntoa seurataan. Urkuja viritetään ja huolletaan säännöllisesti.

Kurssin tavoitteet

Opiskelija oppii arvostamaan ja kantamaan vastuuta opiston soittimista. Opiskelija oppii huoltamaan ja viritämään urkuja. Oppilaan sävelkorva kehittyy.

Kurssin suoritustavat

Säännöllinen läsnäolo ja aktiivinen toiminta

Kamarikuoro (1,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus:

Opetellaan äänenkäytön ja hengitystekniikan perusteita. Lauletaan hengellistä ja maallista moniäänistä kuoromusiikkia. Lauletaan isoja passio tai kantaattiteoksia. Lauletaan soittimen säestyksellä. Kuorolaiset osallistuu kuoron jäsenenä opiston juhlien, jumalanpalvelusten sekä muiden tilaisuuksien musiikkiohjelman toteuttamiseen.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa kokemuksia esiintymisestä esim. opiston juhlissa, jumalanpalveluksissa ja muissa tilaisuuksissa.
- Opiskelija saa kokemuksia äänitteelle laulamista
- Opiskelija oppii arvostamaan hengellisiä lauluja ja virsiä ja sopeutumaan kuorotyöskentelyn kurinalaisuuteen.
- Opiskelija saa valmiuksia moniääniseen laulamiseen.
- Opiskelija oppii kurinalaista kuorotyöskentelyä

TVT:n käyttö kurssilla

- Laulujen äänitys

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo

Oppimaan oppiminen

- Palaute
- Onnistumisen kokemukset

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Naiskuoro (1op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1h

Kurssin kuvaus:

Lauletaan hengellistä ja maallista moniäänistä kuoromusiikkia. Esiinnytään erilaisissa tilaisuuksissa ja juhlissa. Osallistutaan äänitteen tekemiseen

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa kokemuksia esiintymisestä esim. opiston juhlissa, jumalanpalveluksissa ja muissa tilaisuuksissa.
- Opiskelija saa valmiuksia moniääniseen laulamiseen
- Opiskelija oppii arvostamaan hengellisiä lauluja ja virsiä ja sopeutumaan kuorotyöskentelyn kurinalaisuuteen.

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo

Urkujensoitto (1op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1h

Kurssin kuvaus

Opetellaan urkujensoittoa jalkiota käyttäen. Perehdytään klassiseen urkumusiikkiin, kirkkomusiikkiin sekä Siionin lauluihin ja virsiin.

Kurssin tavoitteet

Oppilas oppii soittamaan urkuja jalkion kanssa. Oppilas kykenee soittamaan Siionin lauluja ja virsiä niin, että hän voi toimia seurasäestäjänä. Oppilas tutustuu eri aikakausien urkumusiikkiin ja tyyleihin.

Kurssin suoritustavat

Säännöllinen läsnäolo

Tavoitteena lukio

Opiskellaan lukion kursseja. Tarkoituksena on tutustua lukionopintoihin, oppia lukion työskentelytapoja ja samalla suorittaa lukion kursseja englannissa, matematiikassa, terveystiedossa, uskonossa, äidinkielessä, psykologiassa ja ruotsissa.

Lukuvuonna 2018-2019 tarjotaan seuraavat lukion kurssit. Kurssit toteutetaan Lukion opetussuunnitelman perusteiden (OPH, 2015) mukaisesti.

Oppiaine (kurssikuvaukset löytyvät www.oph.fi -nettisivuilta)	1. jakso, h/vko	2. jakso, h/vko	3. jakso, h/vko
LU EN1 englanti, A-oppimäärä, 1. kurssi Englannin kieli ja maailmani (ENA1)	3+3 (PV)	3 (val)	
LU EN2 englanti, A-oppimäärä, 2. kurssi Ihminen verkostoissa (ENA2)			3 (PV) 3 (val)
LU MA1 matematiikan yhteinen opintokokonaisuus, 1. kurssi Luvut ja lukujonot (MAY1)	3 (val)	3+3 (PV)	
LU MA2 matematiikan pitkä oppimäärä, 2. kurssi Polynomifunktiot ja –yhtälöt (MAA2)			3 (PV) 3 (val)
LU AI1 suomen kieli ja kirjallisuus, 1. kurssi Tekstit ja vuorovaikutus (ÄI1)	3+3 (PV)	3 (val)	3 (val)
LU AI2 suomen kieli ja kirjallisuus, 2. kurssi Kieli, kulttuuri ja identiteetti (ÄI2)			3 (PV) 3 (val)
LU AI7 suomen kieli ja kirjallisuus, 7. kurssi Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen (ÄI7)			
LU TT1 Terveystieto, 1. kurssi Terveysten perusteet (TE1)	3 (val)	3 (val)	
LU UE1 evankelis-luterilainen uskonto, 1. kurssi Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä (UE1)	3 (val)	3+3 (PV)	
LU UE2 evankelis-luterilainen uskonto, 1. kurssi maailmanlaajuinen kristinusko (UE2)			3 (PV)
LU PS1 psykologia, 1. kurssi Psyykinen toiminta ja oppiminen (PS1)			
LU RU1 ruotsi, B1-oppimäärä, 1. kurssi Minun ruotsini (RUB11)	3 (val)	3 (val)	
LU RU2 ruotsi, B1-oppimäärä, 2. kurssi Hyvinvointi ja ihmissuhteet (RUB12)			3 (val)

LU-PV pakolliset

1. jakso: EN1 ja AI1

2. jakso: MA1 ja UE1

3. jakso: MA2 tai AI2 sekä EN2 tai UE2

LU-PV:n opiskelijat voivat valita pakollisten kurssien lisäksi seuraavia valinnaisia kursseja:

	1. jakso	2. jakso	3. jakso
AI7		x	
TT1	x	x	
RU1	x	x	
RU2			X
PS1	x	x	
EN2			X
MA2			X
AI2			X

Muut kuin LU-PV:n opiskelijat voivat valita seuraavia valinnaisia lukionkursseja:

	1. jakso	2. jakso	3. jakso
EN1		x	
EN2			X
MA1	x		
MA2			X
AI1		x	X
AI2			X
AI7		x	
TT1	x	x	
UE1	x		
RU1	x	x	
RU2			X
PS1	x	x	

Tekninen työ

Opinnot sisältävät auto- ja konekorjausta, pienrakentamista, kiinteistönhuoltoa sekä erilaisia teknisiä töitä oman kiinnostuksen mukaan painottuen. Käytännön harjoitukset ja oikea työnteko syventävät opittuja asioita ja mahdollistaa yhteisöllisen työskentelyn. Yrittäjämäinen ja tavoitteellinen toiminta on opiskelun perusta. Valinnaisten opintojen avulla voit syventää teknisen pitkän valinnan opintoja tai laajentaa muita pitkien valintojen opintoja.

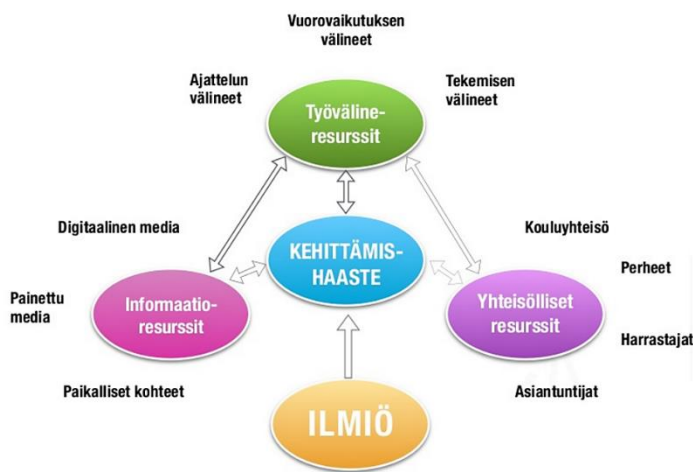
Opintojen tavoitteet

- TN opintojen jälkeen...
  - suhtaudut aktiivisemmin ja oma-aloitteisemmin opiskeluun ja työntekoon
  - osaat toimia yritteliäämmin ja kantaa enemmän vastuuta itsestäsi ja tekemisistäsi
  - tiedät millaisen projektin pystyt toteuttamaan ja mitä tulevaisuudeltasi haluat

- o olet oppinut uusia taitoja ja tietoja sekä löytänyt uusia mielenkiinnon kohteita ja kehittynyt niissä
- o osaat tehdä auton toimintakuntoa ylläpitäviä huoltotöitä ja pieniä korjauksia (TN-PV)
- o osaat rakentaa kestävästi piharakennuksen (TN-PV)

Opistovuoden aikana olet osallistunut aktiivisesti yhteiseen TN projektiin ja tehnyt omannäköisesi teknisten töiden osaamistasi osoittavan projektityön (TN-PV)

Pedagogiikka teknisissä opinnoissa

Oppiminen perustuu aktiiviseen ja oma-aloitteiseen yhdessä tekemiseen, missä käytössä olevien resurssien (ihmiset, tilat, laitteet) tehokas hyödyntäminen on keskeistä. Parhaiten oppimista tapahtuu, kun oppija asetetaan tilanteeseen, jossa oppimisen tavoitteena olevat tiedot ja taidot ovat välttämättömiä.

www.henriikkavartiainen.com

TN opintojen rakenne ja sijoittuminen

Jakso 1	Jakso 2	Jakso 3
TN-PV Auto ja konekorjaus, 3 h/vko		
TN-PV Rakentaminen ja kiinteistöt, 3 h/vko		
TN-PV Projektityö		
TN Autonhuolto 2h/vko	TN Autonhuolto 2 h/vko	TN Autonhuolto 2 h/vko
TN Tekniset työt 2h/vko	TN Tekniset työt 2h/vko	TN Tekniset työt 2h/vko
TN Puutyöt 2h/vko	TN Puutyöt 2h/vko	TN Puutyöt 2h/vko
Tuotevalmistus 2 h/vko	Tuotevalmistus 2 h/vko	
projektin joht. 2 h/vko	projektin joht. 2 h/vko	projektin joht. 2 h/vko

Teknisten opintojen rakenne ja jakautuminen jaksoihin

TN-PV alkuiset opinnot on teknisen pitkän valinnan opintoja.

TN alkuisissa opinnoissa tavoitteena on kehittää teknistä osaamista ja nämä kurssit on tarkoitettu kaikille opistolaisille. Tulityökurssi on tarkoitettu ensisijaisesti teknisen pitkän valinnan opiskelijoille, mutta mahdollisuuksien mukaan siihen voi osallistua myös muiden pitkien valintojen opiskelija.

Keltaiset kurssi, missä ei ole etuliitettä, on kaikille opistolaisille tarkoitettuja kursseja. Näiden tavoitteena on mahdollistaa opintomatkan toteutuminen valmistamalla laadukkaita tuotteita myyntiin tai johtamalla laajempaa projektia, esimerkiksi tuotemyyntiä tai tapahtuman järjestämistä.

Oppiaine (kurssikuvaukset alempana)	1. jakso, h/vko	2. jakso, h/vko	3. jakso, h/vko
TN-PV Auto- ja konekorjaus	3	3	3
TN-PV Rakentaminen ja kiinteistöt	3	3	3
TN-PV Tulityökurssi	Yht. 8h		
TN-PV Projektityö (PV-tuntien puitteessa)			

TN-PV Auto- ja konekorjaus

Kurssin kuvaus

Huollamme ja korjaamme erilaisia moottorilla toimivia tai liikkuvia laitteita. Tekniikan perusasioiden sekä yleisteknisten asioiden opiskelua vahvistetaan laajalla käytännön työskentelyllä.

Kurssin tavoitteet

- Kurssin jälkeen opiskelija tuntee moottori- ja ajoneuvotekniikan perusteita sekä osaa tehdä autoon sen toimintakuntoa ylläpitävän huollon sekä kausittaiset työt taloudellisesti ja tehokkaasti.
- Opiskelija osaa hyödyntää työssään erilaisia metallin leikkausmenetelmiä, hitsausta ja erilaisia kiinnitystekniikoita sekä erilaisia korjaamolaitteita ja käsityökaluja.

TVT:n käyttö kurssilla

- TVT on aktiivisesti osana tiedon etsintää, harjoitusten tekemistä ja raportointia.

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti lähiopetukseen ja käytännön harjoitteluun
- Opiskelija kehittää omaa osaamistaan jakamalla kokemuksia muiden opiskelijoiden kanssa
- Opiskelija kokoaa oppimistaan asioista ja tekemistään harjoituksista monimuotoisen oppimispäiväkirjan

Oppimaan oppiminen

- Ryhmätyötaidot, tiimityötaidot
- Oman ja yhteisen osaamisen löytäminen ja kehittäminen
- Itsenäinen vastuun ottaminen omasta ja tiimin työstä
- Käytettävien resurssien löytäminen ja hyödyntäminen

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen
- Digitaaliset taidot
- Oppimaan oppiminen
- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

PV-TN Rakentaminen ja kiinteistöt

Kurssin kuvaus

Perehdymme ja toteutamme erilaisia nykyaikaisen kiinteistön huoltotöitä. Samalla tutustumme nykyaikaisiin pientalojen rakennusmenetelmiin sekä tekniikkaan talojen sisällä. Rakennamme itse pihan pienrakennuksia ja muita asumiseen ja kiinteistöihin liittyviä kokonaisuuksia.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää pääperiaatteet nykyaikaisen kiinteistön huollosta ja ylläpidosta sekä osaa tehdä keskeisimmät huoltotoimenpiteet
- Opiskelija osaa rakentaa kestävästä pienrakennuksen. Toiminta on tarkoituksen mukaista, taloudellista ja tehokasta.

TVT:n käyttö kurssilla

- Kurssilla tehdään erilaisia harjoituksia TVT:aa hyödyntäen
- TVT on osana tiedon etsintää ja harjoitusten tekemistä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti lähiopetukseen ja käytännön harjoitteluun
- Opiskelija kokoaa oppimistaan asioista ja tekemistään harjoituksista monimuotoisen oppimispäiväkirjan

Oppimaan oppiminen

- Ryhmätyötaidot, tiimityötaidot
- Oman ja yhteisen osaamisen löytäminen ja kehittäminen
- itsenäinen vastuun ottaminen omasta ja tiimin työstä
- käytettävien resurssien löytäminen ja hyödyntäminen

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä äidinkielellä
- matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen
- digitaaliset taidot
- oppimaan oppiminen
- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

Tulityökurssi (8 h)

Kurssin kuvaus

Opiskelija suorittaa tulityökorttikoulutuksen ja saa tulityökortin. Kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti teknisen pitkän valinnan opiskelijoille. Mahdollisuuksien mukaan myös muut opiskelijat voivat osallistua kurssille. Kurssiin liittyy viranomaismaksu. Maksimimäärä 16 opiskelijaa / kurssi.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija osaa tehdä tulitöitä oikein ja turvallisesti.
- Opiskelija osaa tunnistaa tulitöiden riskit sekä osaa suojata ympäristön oikeita suojaustoimenpiteitä käyttäen.
- Opiskelija osaa tehdä tarvittavan alkusammutuksen sekä toimia oikein mahdollisissa tulipalo- ja tapaturmatilanteissa.

TVT:n käyttö kurssilla

- Kurssin tiedonetsinnässä ja opiskelussa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknikkaa mahdollisimman kattavasti

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu täsmällisesti lähiopetukseen ja tarvittaviin harjoituksiin
- Opiskelija suorittaa hyväksytysti kurssin kokeen

Oppimaan oppiminen

- Oman ja yhteisen osaamisen kehittäminen

- Itsenäinen vastuun ottaminen omasta ja tiimin työstä

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Viestintä äidinkielellä
- Oppimaan oppiminen
- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

TN-PV projektityö

Kurssin kuvaus

Jokainen opiskelija suunnittelee ja toteuttaa omaa osaamistaan kehittävän ja kuvaavan projektin PV-tuntien puitteissa. Projekti voi olla melkein mikä tahansa resurssien (tila, laitteet, aika, talous jne.) puitteissa mahdollinen ja opiston teknisiä opintoja tukeva. Projekti toteutetaan pääsääntöisesti pienryhmässä

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija tuntee oman osaamisensa ja omat mahdollisuutensa.
- Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa projektin tiimityönä taloudellisesti ja tehokkaasti

TVT:n käyttö kurssilla

- Projektin tiedonetsinnässä, viestinnässä ja raportoinnissa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknikkaa mahdollisimman kattavasti

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti lähiopetukseen
- Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa projektin yksin tai yhdessä tiiminsä kanssa pääosin ohjattuna aikana, mutta tarvittaessa myös ohjatun ajan ulkopuolella
- Opiskelija kokoaa oppimistaan asioista ja tekemistään harjoituksista monimuotoisen oppimispäiväkirjan

Oppimaan oppiminen

- Ryhmätyötaidot, tiimityötaidot
- Oman ja yhteisen osaamisen löytäminen ja kehittäminen
- Itsenäinen vastuun ottaminen omasta ja tiimin työstä
- Käytettävien resurssien löytäminen ja hyödyntäminen

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Viestintä äidinkielellä
- Matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen
- Digitaaliset taidot
- Oppimaan oppiminen
- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

Yrittäjyys

- Yrittäjyyden opiskelua ohjaa vahvasti käytännön tekeminen. Tekemisen kautta opit yrittäjyyden taitoja yhdessä muiden kanssa. Näitä taitoja ovat mm. johtaminen, tiimityöskentely, myynti, markkinointi, tuotekehitys ja talous.
- Lukuvuoden aluksi opiskelijat jaetaan 4-5 hengen tiimeihin. Tiimit pohtivat liikeidean ja sen taustalle perustavat Ny -yrityksen. Liikeidea jalostetaan tuotteiksi ja palveluiksi, joita yritykset alkavat myymään ja markkinoimaan asiakkailleen. Sen jälkeen luonnollisesti opiskelijat toimittavat luvatut tuotteet ja palvelut asiakkaille.
- Oppiminen tapahtuu käytännön tekemisen lisäksi yhteisillä keskustelutunneilla sekä erilaisilla yritysvierailuilla. Keskustelutunneilla jaat kokemuksia käytännön yritystoiminnasta. Keskustelutunneilla saatetaan myös syventyä yhdessä jonkin tärkeän yrittäjyyden asian äärelle, esimerkiksi yrityksen talousasioihin. Yritysvierailujen kautta taas pääset tutustumaan monenlaisiin yrittäjiin ja yrityksen. Saat monipuolisen käsityksen, mitä kaikkea yrittäjyys työelämässä tarjoaa.
- Yrittäjän taitojen kehittymisen lisäksi tavoitteena on, että opistovuoden jälkeen olisit aktiivinen ja oma-aloitteinen nuori, tiedät mitä lähitulevaisuudeltasi odotat ja kannat vastuuta itsestäsi. Ehkäpä opistossa perustamasi yrityksen toimintakin voisi tavalla tai toisella jatkua.

Tavoitteet

- Opiskelija tulee tietoiseksi yrittäjyyden eri muodoista ja mahdollisuuksista ja tämän kautta hänellä on laaja kokonaiskäsitelmä yrittäjyydestä
- Opiskelija ymmärtää yrittäjyyden keskeisimmät asiasisällöt ja osaa soveltaa näitä teorioita käytäntöön
- Opiskelija oppi tuntemaan itsensä paremmin. Tämän kautta hän tunnistaa omat heikkoudet, vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet.
- Opiskelija osaa tiimityöskentelyn ja vuorovaikutuksen perusteet.
- Opiskelija oppi aktiivisuutta, oma-aloitteisuutta, vastuunkantamista sekä yrittäjämäistä asennetta.

Pedagogiikka

- Yhdessä tekemisen kautta oppiminen
  - Kokemusten ja oppien jakaminen sekä reflektointi dialogin kautta
  - Monialaisesti yrittäjyyteen tutustuminen vierailujen/vieraiden kautta
- Yrittäjyyden keskeisiin osa-alueisiin tutustuminen (esim. kirjanpito) teorian kautta.

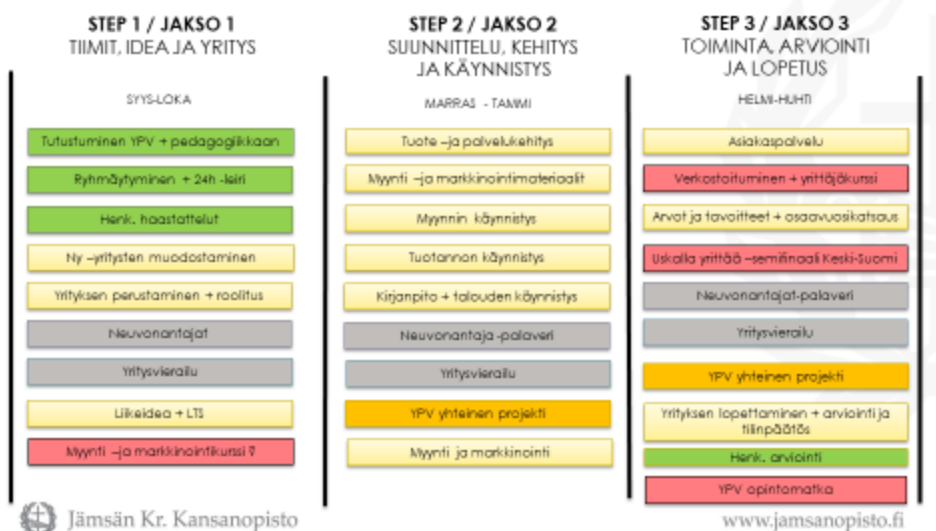
Asiasisällöt

1. Yrittäjyys – Mitä kaikkea se on -ja tarkoittaa?
2. Tiimityöskentely ja vuorovaikutus
3. Arvot ja tavoitteet yrittäjyydessä
4. Tiimiyrityksen perustaminen
5. Tiimiyrityksen ja projektien johtaminen
6. Tuote –ja palvelukehitys
7. Myynti, markkinointi ja viestintä
8. Yritystalous ja kirjanpito
9. Asiakaspalvelu ja -prosessit
10. Itsetuntemus ja itsensä kehittäminen
11. Business in English
12. Yrittäjyys – Mitä kaikkea se on -ja tarkoittaa?
13. Tiimityöskentely ja vuorovaikutus
14. Arvot ja tavoitteet yrittäjyydessä
15. Tiimiyrityksen perustaminen
16. Tiimiyrityksen ja projektien johtaminen
17. Tuote –ja palvelukehitys
18. Myynti, markkinointi ja viestintä
19. Yritystalous ja kirjanpito
20. Asiakaspalvelu ja -prosessit
21. Itsetuntemus ja itsensä kehittäminen
22. Business in English

Pedagogiikka

Lukuvuosi timeline

Kurssit ja sisältö

1. Jakso

- Kurssi 1:
  - Tiimit, idea ja yritys / Yrityksen perustaminen 6h/vko
- Kurssi 2:
  - 24h -leiri

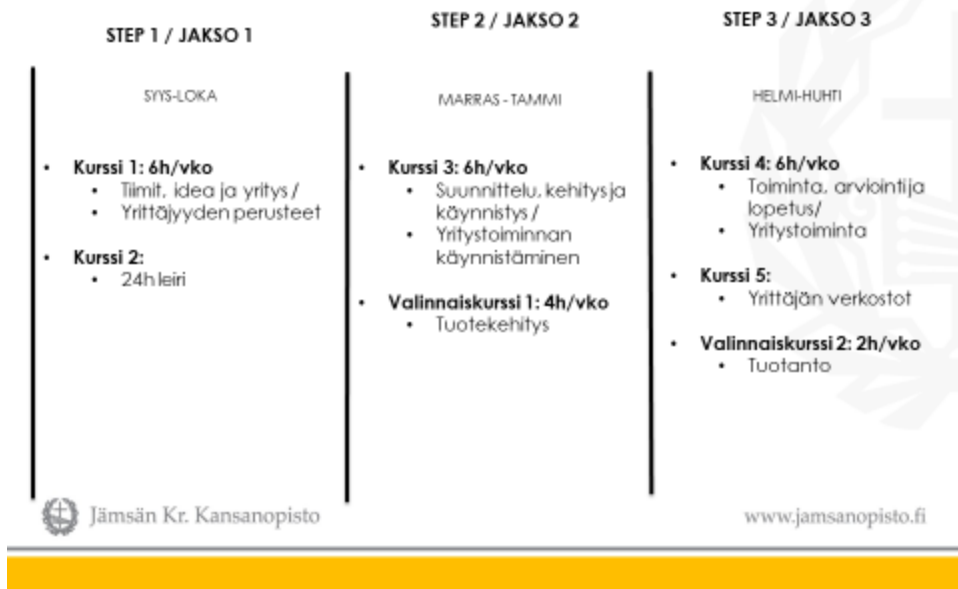
2. Jakso

- Kurssi 3:
  - Suunnittelu, kehitys ja käynnistys 6h/vko
- Valinnaiskurssi 1:
  - Tuotekehitys 1 4h/vko

3. Jakso

- Kurssi 4:
  - Toiminta, arviointi ja lopetus 6h/vko
- Valinnaiskurssi 2:
  - Tuotekehitys 2 2h/vko
- Kurssi 5:
  - Yrittäjän verkostot

Lukuvuosi timeline

Yrittäjyysopintojen sisällöt kumpuavat opetussuunnitelman lisäksi opiskelijoiden omien tiimiyritysten toiminnasta. Yritykset perustetaan heti lukuvuoden alussa. Markkinointi, myyntiä, yritystalous sekä viestintä ovat yrityksen toiminnan kulmakiviä. Myös näitä opiskellaan käytännössä kokeilemalla ja tekemällä. Yrityskummeilta ja vierailevilta yrittäjiltä saat arvokasta tietoa ja kokemusta oman yrittäjyytesi tueksi. Opinnot sisältävät myös yleissivistäviä aineita. Yrittäjän taitojen kehittymisen lisäksi tavoitteena on, että opistovuoden jälkeen olisit aktiivinen ja oma-aloitteinen nuori, tiedät mitä lähitulevaisuudeltasi odotat ja kannat vastuuta itsestäsi. Ehkäpä opistossa perustamasi yrityksen toimintakin voisi tavalla tai toisella jatkua.

Oppiaine (kurssikuvaukset alempana)	1. jakso, h/vko	2. jakso, h/vko	3. jakso, h/vko
Tiimit, idea ja yritys	6		
24h leiri	Yht. 24h		
Suunnittelu, kehitys ja käynnistys		6	
Yritystoiminta, arviointi ja lopetus			6

YR-PV 24h leiri

Viikkotuntimäärä: toteutetaan 24 tuntia kestävästä leiristä opintojen alkuvaiheessa

Kurssin kuvaus

Yrittäjyyden taitoja ja innovatiivista yhdessäoloa vuorokauden teholeirillä! NY 24h -leiri on vuorokauden kestävä kokonaisuus, jonka aikana nuoret perustavat oman ideansa pohjalta

kuvitteellisen yrityksen. Leirin aikana nuoret oppivat learning by doing fun -periaatteen avulla yrittäjyyttä oman idean toimiessa opetuksen tarinana.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii tuntemaan muita opiskelijoita
- Opiskelija hahmottaa leirin aikana vuosi yrittäjänä -ohjelman vaiheet
- Opiskelija on innostunut ja motivoitunut leiriin sekä lukuvuoden opiskeluun
- Opiskelijat osaavat ideoida sekä jalostaa liikeidean

TVT:n käyttö kurssilla

- Kurssilla tehdään erilaisia harjoituksia TVT:aa hyödyntäen
- TVT on osana tiedon etsintää ja harjoitusten tekemistä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu 24h leirille, joka järjestetään oppilaitoksen ulkopuolella. Alumnit toimivat tutoreina.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti leirin ja oman ryhmän toimintaan

Oppimaan oppiminen

- Ryhmätyötaidot, tiimityötaidot
- Oman ja yhteisen osaamisen kehittäminen
- Itsenäinen vastuun ottaminen omasta ja tiimin työstä

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Viestintä äidinkielellä
- Matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen
- Oppimaan oppiminen
- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

YR-PV Tiimit, idea ja yritys

Viikkotuntimäärä: 6h

Kurssin kuvaus

Kurssi tutustuttaa opiskelijan yrittäjyyden monipuoliseen maailmaan. Samalla aloitetaan vuosi yrittäjänä ensimmäisen päävaiheen toteuttaminen: tiimien, idean ja yritysten muodostaminen sekä liiketoimintasuunnitelman tekeminen liikeidean pohjalta.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kuulee erilaisia yrittäjäkokemuksia ja yritystarinoita.
- Opiskelija tuntee erilaiset yritysmuodot ja yrityksen perustamisen vaiheet.
- Opiskelija tuntee omia kiinnostuksen kohteitaan ja luonteenpiirteitään, joiden avulla hän osaa vaikuttaa mihin tiimiyritykseen hän sopisi parhaiten
- Opiskelija on perustanut nuorisoyrityksen muiden tiimiyrittäjien kanssa

- Opiskelija on luonut tiimiyrityksensä kanssa liikeidean, jonka pohjalta he lähtevät rakentamaan liiketoimintaa
- Opiskelija tuntee liiketoimintasuunnitelman asiat ja osaa käyttää sitä työkalunaan

TVT:n käyttö kurssilla

- Tutustutaan verkkopohjaisiin yrityspalveluihin, kuten yrityksen perustamiseen internetissä.
- Tiimiyritykset tutustuvat ja opiskelevat yrityksensä koneiden ja laitteiden käyttöä
- Tiimiyritykset luovat yritykselleen tiedontallennuspaikat ja viestintäohjelmat mitä käyttävät yritystoiminnassaan
- Opiskelijat ovat etäyhteydessä verkon kautta yrittäjiin, neuvonantajiiin ja alumneihin

Kurssin suoritus tavat

- Luentoja ja dialogia niiden pohjalta yhdessä
- Aktiivista käytännön toimintaa ja asioiden edistämistä tiimiyrityksittäin
- Kokemuksien ja oppien jakamista dialogin kautta – valmentaja ohjaa keskustelua
- Henkilökohtaiset haastattelut, joissa tarkastellaan opiskelijan kanssa hänen kokonaistilannetta ja luodaan henkilökohtaisia tavoitteita.

Miten kurssilla edistetään oppimaan oppimista

- Keskustellaan ja pohditaan opiskelijälähtöistä, käytännön tekemisen kautta, yrittäjämäistä tapaa oppia ja toimia
- Tarkastellaan henkilökohtaisella tasolla sopivia oppimisen tapoja ja tavoitteita
- Kurssilla luodaan itsearviointin lähtötasodokumentti, johon oppimisen kehitystä voi peilata

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
- Viestintä äidinkielellä
- Digitaaliset taidot
- Oppimaan oppiminen
- Kansalaistaidot: oikeudet, demokratia, päätöksenteko

YR-PV Suunnittelu, kehitys ja käynnistys

Viikkotuntimäärä: 6h

Kurssin kuvaus: Kurssilla siirrytään yritystoiminnassa liikeideavaiheesta liiketoimintaan. Liiketoimintasuunnitelman pohjalta tiimiyritykset aloittavat käytännön tuote -ja palvelukehitystyöt ja käynnistävät yritystoiminnan myynnin ja markkinoinnin. Samalla tiimiyritykset käynnistävät yrityksen talouden seurannan.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää tuote -ja palvelukehityksen osa-alueet ja hän pystyy tiimiyrityksensä kanssa luomaan ja tuotteistamaan yritykselleen tuotteita ja palveluita
- Opiskelija on aktiivinen käynnistämään liiketoimintaa, myymään ja markkinoimaan

- Opiskelija ymmärtää yritystalouden peruskäsitteet ja kirjanpidon merkityksen sekä velvoitteet yritystoiminnassa
- Opiskelija kuulee erilaisia yrittäjäkokemuksia ja yritystarinoita sekä saa sparrausta neuvonantajilta
- Opiskelija löytää selkeän oman roolinsa tiimiyrityksestä ja hän ottaa rohkeasti vastuuta yhteisistä asioista

TVT:n käyttö kurssilla.

- Ollaan etäyhteydessä yrittäjiin, neuvonantajiin ja alumneihin
- Opiskelijat luovat tiimiyritykselleen nettisivut ja suunnittelevat myyntiä ja markkinointia internetin kautta
- Opiskelijat käyttävät puhelinta ja kannettavaa tietokonetta jokapäiväisessä toiminnassaan (myynti, markkinointi, viestintä yms.)

Kurssin suoritustavat

- Yritysvierailuja. luentoja ja reflektointia niiden pohjalta
- Käytännön yritystoiminnan pyörittämistä tiimiyrityksittäin
- Kokemuksien ja oppien jakamista dialogin kautta – valmentaja ohjaa keskustelua

Miten kurssilla edistetään oppimaan oppimista

- Tarkastellaan opiskelija -ja tiimiyrityskohtaisesti oppimista ja kehittymistä yhdessä keskustellen
- Painotetaan ohjauksessa opiskelijoita aktiiviseen toimintaan, löytämään sopivan roolinsa ja motivaationsa oppimiseen ja kehittymiseen

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
- Viestintä äidinkielellä
- Digitaaliset taidot
- Oppimaan oppiminen
- Kansalaistaidot: oikeudet, demokratia, päätöksenteko

YR-PV Toiminta, arviointi ja lopetus

Viikkotuntimäärä: 6 h

Kurssin kuvaus: Kurssilla siirrytään yritystoiminnassa kokonaisvaltaisesti yritystoiminnan pyörittämiseen. Jakson päätteeksi lopetetaan yritystoiminta ja tehdään yksilö -ja tiimiyrityskohtaisesti tulosten tarkastelua koko lukuvuoden ajalta. Lopuksi pyritään toteuttamaan koko YR-PV tiimin kanssa yhteinen projekti.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kuulee erilaisia yrittäjäkokemuksia ja yritystarinoita.

- Opiskelija ymmärtää ja kokeilee käytännön kautta yritystoiminnan keskeisiä osa-alueita: myyntiä, markkinointia, asiakaspalvelua, tuotteiden ja palveluiden tuottamista ja toimittamista sekä laskutusta ja talouden hallintaa.
- Opiskelija ymmärtää käytännön kokemusten kautta todellista yrittäjyyttä
- Opiskelija ymmärtää yritystoiminnan taloudellisen tuloksen muodostumisen ja sen, mistä tulokset kertovat
- Opiskelija osaa lopettaa yrityksen ja toteuttaa siihen liittyvät toimet tiimiyrityksensä kanssa
- Opiskelija osaa analysoida omaa -ja tiimiyrityksensä oppimista ja kehittymistä
- Opiskelija on ollut osaltaan toteuttamassa ja esittämässä englanninkielistä yritysesittelyä

TVT:n käyttö kurssilla

- Ollaan etäyhteydessä yrittäjiin, neuvonantajiin ja alumneihin
- Opiskelijat käyttävät puhelinta ja kannettavaa tietokonetta jokapäiväisessä toiminnassaan (myynti, markkinointi, viestintä yms.)
- Opiskelijat osaavat käyttää monipuolisesti eri digitaalisia työkaluja liiketoiminnassaan sekä esityksissään eri tilaisuuksissa

Kurssin suoritustavat

- Luentoja ja dialogia niiden pohjalta yhdessä
- Aktiivista käytännön toimintaa ja asioiden edistämistä tiimiyrityksittäin
- Kokemuksien ja oppien jakamista dialogin kautta – valmentaja ohjaa keskustelua
- Toteutetaan henkilökohtaiset haastattelut, tiimiyritysarviointit ja itsearviointit
- Jokainen tiimiyritys esittää YR-PV ryhmälle englanninkielisen yritysesittelyn

Miten kurssilla edistetään oppimaan oppimista

- Tarkastellaan opiskelija -ja tiimiyrityskohtaisesti oppimista ja kehittymistä yhdessä keskustellen
- Opiskelijat tuottavat vuoden päätteeksi kasvukansion, jossa reflektivat oppimaansa

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Viestintä äidinkielellä
- Viestintä vieraalla kielellä
- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
- Oppimaan oppiminen
- Kansalaistaidot: oikeudet, demokratia, päätöksenteko
- Matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen

YR-PV Yrittäjän verkostot

Viikkotuntimäärä: 12 tuntia yrittäjien lyhytkurssilla tammi-helmikuussa

Kurssin kuvaus

Yrittäjien ja yritys-elämän vastuuhenkilöiden lyhytkurssi, minkä teema vaihtelee vuosittain. Opiskelijat osallistuvat kurssille mukaan ja tarvittaessa YR-PV:n opiskelijoille muokataav kurssin

ohjelmaa sopivaksi. Kurssille ominaista on verkottuminen kokeneempien eri alojen yrittäjien kanssa sekä vertaistuki.

Kurssin tavoitteet

- Kurssin aikana opiskelijat tutustuvat kokeneempiin eri alojen yrittäjiin
- Opiskelijat pääsevät osallisiksi uskoavien yrittäjien hyvästä yhteishengestä ja ilmapiiristä
- Opiskelijat osaavat pitchata yritysesityksensä

TVT:n käyttö kurssilla

- Kurssilla tehdään erilaisia harjoituksia TVT:aa hyödyntäen
- TVT on osana tiedon etsintää ja harjoitusten tekemistä

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen yrittäjäkurssille
- Oman ohjelman suunnittelu ja toteuttaminen kurssilla
- Kurssin purku- ja palautekeskustelu

Oppimaan oppiminen

- Ryhmätyötaidot, tiimityötaidot
- Oman ja yhteisen osaamisen kehittäminen
- itsenäinen vastuun ottaminen omasta ja tiimin työstä

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Viestintä äidinkielellä
- Oppimaan oppiminen
- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

YR-PV / Valinnainen: Tuote -ja palvelukehitys (jakso 1 ja 2)

Viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus

Kurssin aikana kehitetään ja valmistetaan yrityksen tuotteita ja palveluita.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää tuote -ja palvelukehityksen osa-alueet ja hän pystyy tiimiyrityksensä kanssa luomaan ja tuotteistamaan yritykselleen tuotteita ja palveluita
- Opiskelija osaa oma-aloitteisesti työskennellä yrityksensä kehittämisen eteen

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelijat käyttävät puhelinta ja kannettavaa tietokonetta jokapäiväisessä toiminnassaan (myynti, markkinointi, viestintä yms.)
- Opiskelijat hakevat tietoa kehitystyössä paljon internetin kautta

Kurssin suoritustavat

- Itseohjautuvaa, käytännön tekemistä vailla jokahetkistä ohjaamista

Miten kurssilla edistetään oppimaan oppimista

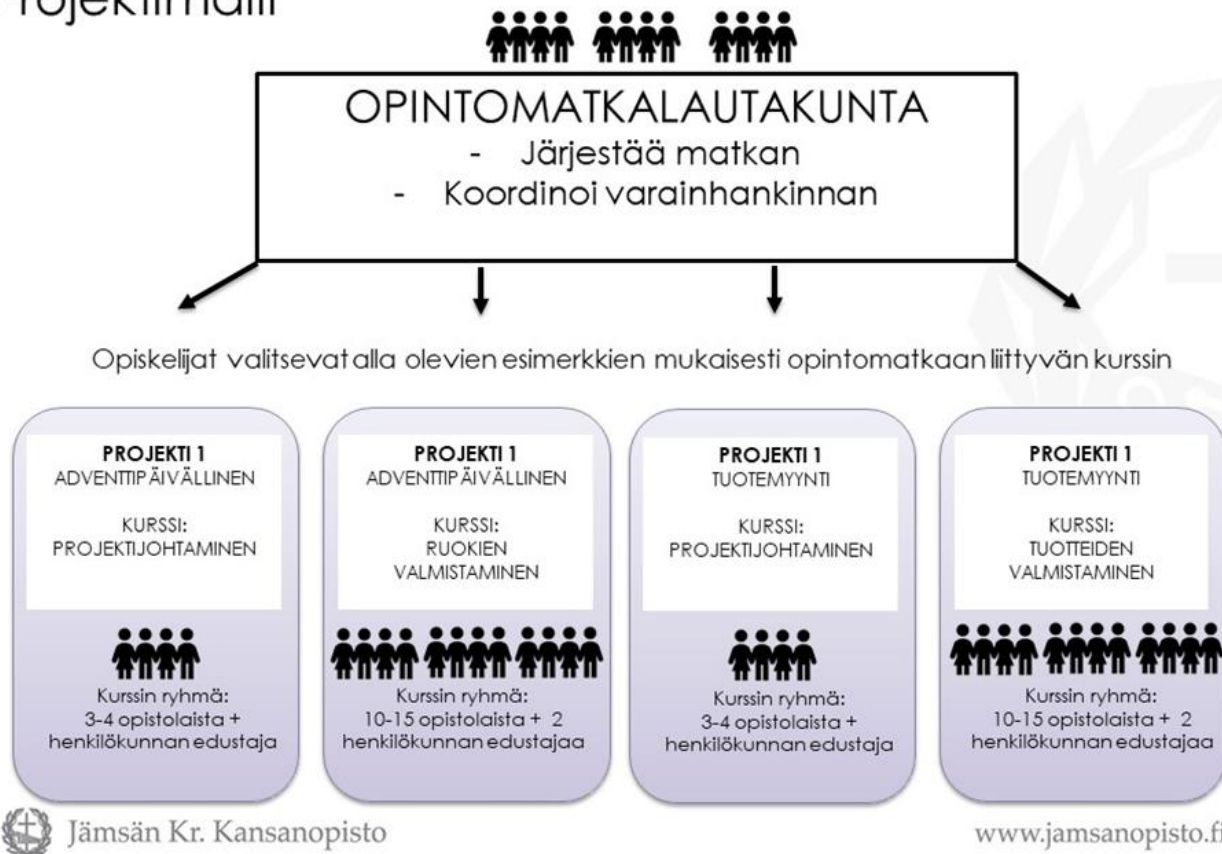
- Painotetaan vastuuta omista tekemisistä ja oppimisesta

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
- Viestintä äidinkielellä
- Digitaaliset taidot
- Oppimaan oppiminen
- Kansalaistaidot: oikeudet, demokratia, päätöksenteko

Opintomatkakurssit

Projektimalli

KAIKKI TUNNIT Á 60 MIN.	1. jakso	2. jakso	3. jakso
	8 viikkoa	8 viikkoa	8 viikkoa
Tuotteiden suunnittelu ja valmistaminen /Matti Pannula	2	2	2
Projektijohtaminen ja organisointi / Miika Katainen	1,5	1,5	1,5
Arpajaisten suunnittelu ja toteutus / Jari Tölli	1,5	1,5	
Juhlasomistus / Tiina Alanen	1,5	1,5	1,5
Juhlaruokien valmistaminen /Mirjami Saulio	2	2	2
Tapahtumaohjelman järjestäminen / Sanna Rovasalo		1,5	

Opettaja/ ohjaaja	Kurssi	1. jakso	2. jakso	3. jakso
Matti Pannula	Tuotteiden suunnittelu ja valmistaminen	10 opiskelijaa	10 opiskelijaa	6 opiskelijaa
Miika Katainen	Projektijohtaminen ja organisointi	10 opiskelijaa Konserttikahvila	8 opiskelijaa Adventtipäivällinen Tuotemyynti Myyjäiset Nuorten laskettelutapahtuma	8 opiskelijaa Hyvän työn päivä Tapahtuma (marathon?)
Jari Tölli	Arpajaisten suunnittelu ja toteutus	4-6 opiskelijaa	4-6 opiskelijaa	
Tiina Alanen	Juhlasomistus	12 opiskelijaa Konserttikahvila	12 opiskelijaa Adventtipäivällinen	12 opiskelijaa Pääsiäismatinea
Mirjami Saulio	Juhlaruokien valmistaminen	14 opiskelijaa Konserttikahvila	14 opiskelijaa Adventtipäivällinen	14 opiskelijaa Pääsiäismatinea
Sanna Rovasalo	Tapahtumaohjelman järjestäminen		15 opiskelijaa Myyjäiset Lasten tapahtuma	

Tuotteiden suunnittelu ja valmistaminen. Suunnittelemme ja valmistamme erilaisia puu- ja metallituotteita myyntiin ja arpavoitoiksi.

Projektijohtaminen ja organisointi. Suunnittelemme ja johdamme erilaisia projekteja. Jaksosta riippuen projekti voi olla mäkijuoksu???, tuotemyynti, konserttikahvila, adventtipäivällinen, laskettelutapahtuma jne. Projektijohtajat vastaavat projektin suunnittelusta, toteutuksesta, markkinoinnista, myynnistä ja raportoinnista johtamisen näkökulmasta.

Arpajaisten suunnittelu ja toteutus. Suunnittelemme ja toteutamme laadukkaat ja tuottoiset arpajaiset arpavoittojen hankinnasta viimeisen arvan nostoon saakka.

Juhlasomistus. Suunnittelemme ja toteutamme erilaisten juhlien ja juhlallisten tapahtumien koristelun ja somistuksen, esimerkiksi konserttikahvilaan, adventtipäivälliselle ja pääsiäispäivälliselle

Juhlaruokien valmistus. Suunnittelemme ja valmistamme erilaisia ruokatuotteita juhliin ja juhlallisiin tapahtumiin, esimerkiksi konserttikahvilaan, adventtipäivälliselle ja pääsiäispäivälliselle

Tapahtumaohjelman järjestäminen. Suunnittelemme, harjoittelemme ja toteutamme eri ikäisille tarkoitettua ohjelmaa esimerkiksi lasten tapahtumaan sekä perheille ja nuorille suunnattuun (myyjäis)tapahtumaan.

Arviointi

- Yksilö –ja yritysکوhtainen arviointi
  - Itsearviointi
  - Ohjaajan arviointi
  - Oman yrityksen puolelta vertaisarviointi
  - Kokoava arviointikeskustelu (yrityskohtaisesti)

2.2.3 Valinnaisaineet

Valinnaisaineiden kurssitarjotin muodostetaan opetusresurssien mukaan opiston painopisteitä huomioonottaen. Seuraavat kurssi toteutuvat tai jäävät toteutumatta opetusresurssien ja opiskelijoiden kiinnostuksen mukaan.

A. Lukiokurssit Jämsän lukion opetussuunnitelman mukaan

Uskonnonopetuksen tehtävänä on tukea opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvän yleissivistyksen muodostumista. Uskonnonopetuksessa tutustutaan uskontoihin ja uskonnollisuuden ilmenemismuotoihin sekä uskonnottomuuteen. Opetuksessa uskontoja tarkastellaan osana kulttuuria, kulttuuriperintöä ja yhteiskuntaa sekä yksilön ja yhteisön elämää.

Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja katsomuksista sekä auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Opiskelijoita ohjataan tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia analyttisesti eri näkökulmista. Uskonnonopetus antaa valmiuksia oman maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arvioimiseen sekä uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin. Oppiaine tukee opiskelijan kasvua demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi. Uskonnonopetus ottaa erilaiset näkemykset huomioon ja kunnioittaa yksilöllisiä vakaumuksia.

Oppiaineessa hyödynnetään teologista ja uskontotieteellistä tutkimusta sekä kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta. Lisäksi opetuksessa käytetään eri uskontojen omia lähteitä ja median välittämää ajankohtaista materiaalia. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia opiskeluympäristöjä, tieto- ja viestintäteknologian antamia mahdollisuuksia sekä aktiivisia työtapoja.

Opetuksen tavoitteet

Uskonnon opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää kulttuurista lukutaitoaan
- tunnistaa uskontoihin ja kulttuureihin liittyvän pyhän ja sen vaikutukset ihmisen toimintaan
- perehtyy uskontojen historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen eri puolilla maailmaa
- perehtyy oman uskonnon erityispiirteisiin ja kulttuurivaikutuksiin
- ymmärtää uskontojen sisäistä moninaisuutta
- tuntee uskonnollisen kielen ja symboliikan erityispiirteitä
- ymmärtää uskon ja tieteellisen tiedon suhdetta sekä tuntee uskontojen tutkimuksen keskeisiä näkökulmia ja menetelmiä

- kykenee rakentamaan, jäsentämään ja arvioimaan omaa maailmankatsomustaan ja kulttuuri-identiteettiään
- kehittää valmiuksia ymmärtää ihmisiä, joilla on erilainen vakaumus ja toimia eri kulttuureista tulevien ja eri tavoin ajattelevien ihmisten kanssa
- kunnioittaa ihmisoikeuksia ja osaa tarkastella uskontoja ja katsomuksia ihmisoikeusnäkökulmasta
- kehittää valmiuksia toimia vastuullisena ja aktiivisena kansalaisena
- hallitsee uskonnollisiin ja eettisiin kysymyksiin liittyviä ajattelu- ja keskustelutaitoja sekä uskontoihin liittyvän tiedon itsenäistä hankintaa ja kriittistä arviointia.

Arviointi

Arviointi ohjaa ja kannustaa opiskelijoita oman oppimisprosessin pitkäjänteiseen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Uskonnon opetuksessa arviointi kohdistuu uskontoihin liittyvään tiedon hallintaan, soveltamiseen ja arvioimiseen sekä katsomuksellisten dialogitaitojen hallintaan. Arvioinnissa korostuvat katsomukselliseen yleissivistykseen ja vuorovaikutukseen liittyvät taidot.

Pakolliset kurssit

1. Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä (UE1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten luonnetta ja sisäistä monimuotoisuutta
- osaa jäsentää uskontoa ilmiönä ja tuntee uskontojen tutkimusta
- tuntee juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, niiden keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan
- osaa keskustella juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä
- kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä.

Keskeiset sisällöt

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely ja tutkiminen
- nykyajan uskonnollisuus, sekularisaatio, uskonnottomuus ja uskonnonvapaus
- maailman ja Suomen uskontotilanne
- Lähi-idän monoteististen uskontojen kulttuuritausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet
- pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, etiikka, elämäntapa, suhde yhteiskuntaan eri puolilla maailmaa sekä merkitys länsimaiselle kulttuuripiirille
- ajankohtaisia katsomusten kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä

2. Maailmanlaajuinen kristinuskko (UE2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kristinuskon merkitystä, kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta

- tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset ja niiden syntytaustan ja pystyy vertailemaan niiden keskeisiä piirteitä
- perehtyy kristinuskon erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa
- osaa analysoida ja arvioida ajankohtaista kristinuskoon liittyvää keskustelua.

Keskeiset sisällöt

- kristinuskon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa
- katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- karismaattinen kristillisuus ja kontekstuaalinen teologia
- kristillisperäisten uskontojen pääpiirteet
- uskonnon asema ja sen taustat eri puolilla Eurooppaa
- ekumenia ja katsomusten dialogi
- ajanSakohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja

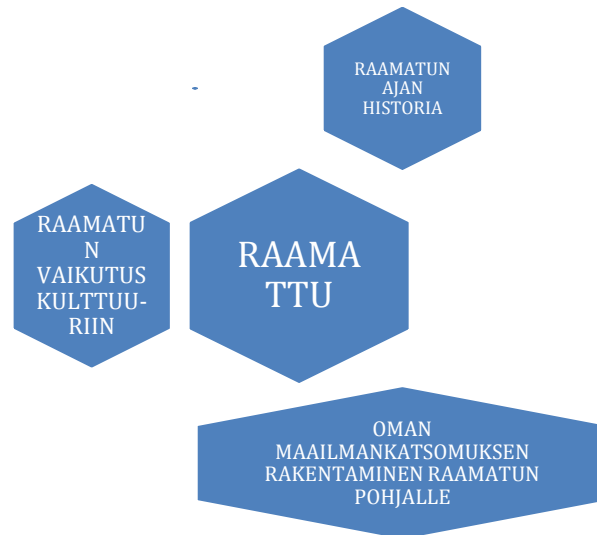

B. Vapaan sivistystyön kurssit

1. Raamattu tutuksi

Kurssin tavoitteet

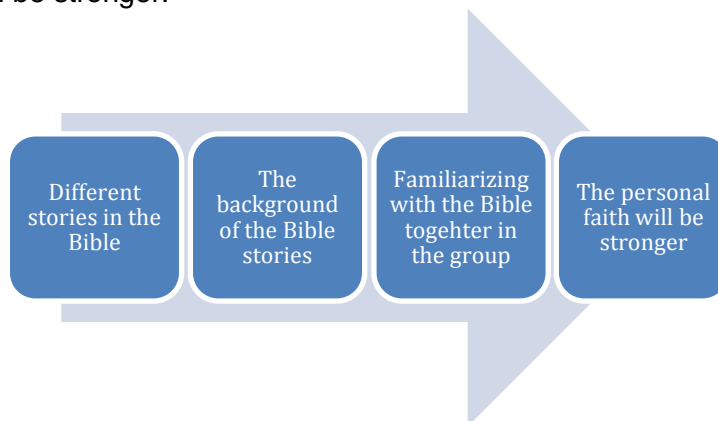
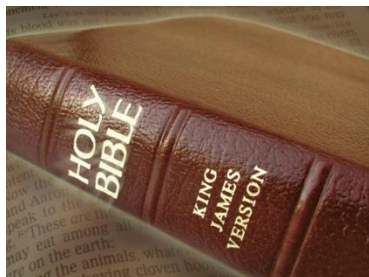
- Opiskelija oppii tuntemaan Raamatun vaikutusta ympäröivään kulttuuriin.
- Opiskelija saa aineksia opiskelijan oman maailmankatsomuksensa rakentamiseen ja vahvistamiseen perehtymällä Raamattuun ja sen pohjalta nouseviin eettisiin ratkaisuihin.

2. Bible Studies

Kurssin tavoitteet

- The student familiarizes himself with the background of the Bible and with many Bible stories
- The student learns that there are very different stories in the Bible.
- The personal faith will be stronger.

Bible Studies (1 op/jakso)

Kurssin kuvaus: The student familiarizes himself with the background of the Bible and with many Bible stories.

Kurssin tavoitteet

- The student learns that there are very different stories in the Bible.
- The personal faith strengthens

TVT:n käyttö kurssilla

- Bible in internet
- Padlet

Kurssin suoritustavat

- Active participation and short essay.

Oppimaan oppiminen

- Different kinds of study methods are used during the course.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä äidinkielellä
- digitaaliset taidot
- oppimaan oppiminen
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Jag tror på Gud

Kurssin tavoitteet

- Deltagare lär sig vad den apostoliska trosbekännelsen betyder.
- Den kristna tron förstärks.
- Under kursen läser vi boken "Jag tror på Gud" och diskuterar olika tronsfrågor.

Deltagare lär sig vad den apostoliska trosbekännelsen betyder.

Den kristna tron förstärks.

Vi diskuterar olika tronsfrågor.

1. Isoskoulutus

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä ja kristillisen maailmankatsomuksensa vahvistamiseen.
- Opiskelija saa valmiuksia isosen käytännön tehtäviin rippikouluissa ja muissa ryhmien ohjaamistilanteissa.

Lukion äidinkieli, kurssi 1 (2 op/jakso)

Lukion äidinkieli 1, Tekstit ja vuorovaikutus

2 op /jakso

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii hahmottamaan tekstejä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina.
- Opiskelija kehittyi erilaisten tekstien ja niiden ilmaisutapojen tulkitsemisessa, tuottamisessa ja arvioimisessa.
- Opiskelija lisää tietojaan ja taitojaan puhumisesta ja ryhmäviestinnästä.
- Opiskelijan käsitys kirjoittamisesta, lukemisesta ja puhumisesta vuorovaikutuksellisenä, yhteisöllisenä ja yksilöllisenä ilmiönä monipuolistuu.

Kurssin avaintavoitteet

- Opiskelija hahmottaa tekstien monimuotoisuuden.
- Opiskelija kehittää omaa viestijäkuvaansa puhujana, kuuntelijana, kirjoittajana ja lukijana.

Kurssin arviointi

- Arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa.
- Jatkuvan arvioinnin osana ovat myös itsearviointi sekä vertaisarviointi ja -palautte.
- Kurssiarvosanaan vaikuttavat kaksi kirjallista tuotosta, kaksi suullista tuotosta sekä aktiivinen tuntityöskentely.

Lukion äidinkieli 2, Kieli, kulttuuri ja identiteetti

2 op /jakso

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija syventää kieli- ja tekstitietoisuuttaan.

- Opiskelija ymmärtää kielen ja kirjallisuuden yhteiskunnallisen, yksilöllisen ja yhteisöllisen merkityksiä rakentavan tehtävän.
- Opiskelija oivaltaa kielen rakenteita ja oppii käyttämään kieliopillisia käsitteitä tekstejä eritellessään.
- Opiskelija ymmärtää suomen kielen aseman maailman kielten joukossa.
- Opiskelija ymmärtää Suomen kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden, äidinkielen ja kielitaidon sekä tiedon- ja tieteenalojen kielten merkityksen.
- Opiskelija oppii suunnittelemaan, muokkaamaan ja laatimaan puhuttuja ja kirjoitettuja asiatekstejä.
- Opiskelija oppii antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä arvioimaan puhe- ja kirjoitustaitojaan.

Kurssin avaintavoitteet

- Opiskelija hahmottaa kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin merkityksen identiteetin rakentamisessa.
- Opiskelija kehittää omaa viestijäkuvaansa puhujana, kuuntelijana, kirjoittajana ja lukijana.

Kurssin arviointi

- Arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa.
- Jatkuvan arvioinnin osana ovat myös itsearviointi sekä vertaisarviointi ja -palaute.
- Kurssiarvosanaan vaikuttavat kirjalliset ja suulliset tuotokset sekä aktiivinen tuntityöskentely.

Lukion äidinkieli 7, Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen

2 op /jakso

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija syventää tietojaan vuorovaikutuksen luonteesta, ominaispiirteistä ja puheyhteisöistä.
- Opiskelijan syventää käsitystään vuorovaikutussuhteiden rakentumisesta, ylläpitämisestä ja jännitteistä.
- Opiskelija kehittää kykyään toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä rakentaa ja ylläpitää vuorovaikutussuhteita.
- Opiskelija kehittää viestintärohkeuttaan sekä esiintymis- ja ryhmätaitojaan.
- Opiskelija tunnistaa ja osaa analysoida puhujan ja sanoman luotettavuuteen vaikuttavia tekijöitä.
- Opiskelija oppii tarkastelemaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutustaitoja eri näkökulmista.

Kurssin avaintavoitteet

- Opiskelija hahmottaa vuorovaikutustilanteiden ja vuorovaikutussuhteiden osatekijät ja ominaispiirteet.
- Opiskelija kehittää omaa viestijäkuvaansa puhujana ja kuuntelijana erilaisissa viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa.

Kurssin arviointi

- Arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa.
- Jatkuvan arvioinnin osana ovat myös itsearviointi sekä vertaisarviointi ja -palaute.

Ammattikoulun viestintä

1 op /jakso

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.
- Opiskelija oppii tulkitsemaan ja tuottamaan erilaisia tekstejä.
- Opiskelija kehittää kykyään hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä.

Kurssin avaintavoitteet

- Opiskelija oppii tuntemaan työelämän keskeisimmät tekstilajit ja kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan sekä medialukutaitoaan.

Kurssin arviointi

- Arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa.
- Myös itsearviointi kuuluu oppimisprosessiin.
- Kurssiarvosanaan vaikuttavat kaksi kirjallista tuotosta, yksi suullinen tuotos sekä aktiivinen tuntityöskentely.

Vuosikirjakurssi

1 op /jakso

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija syventää tietojaan mediasta ja journalismin juttu- ja kuvatyypeistä.
- Opiskelija osallistuu opiston vuosikirjan toimittamiseen.
- Opiskelija soveltaa tietojaan ja taitojaan vuosikirjan sisältöä ja ulkoasua suunnitellessa ja toteuttaessa.
- Opiskelija oppii käyttämään taitto-ohjelmaa (Adobe InDesign).

Kurssin avaintavoitteet

- Opiskelija oppii projektityöskentelytaitoja.
- Opiskelija saa luottamusta sekä itsenäiseen työskentelyyn että ryhmässä toimimiseen.

Kurssin arviointi

- Arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa.
- Myös itsearviointi sekä vertaisarviointi ja -palaute kuuluvat oppimisprosessiin.

Näytelmäkurssi

1 op /jakso

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija syventää esiintymis- ja ryhmätaitojaan.
- Opiskelijan ymmärrys itsestään lisääntyy.
- Opiskelija osallistuu näytelmän suunnittelemiseen ja toteuttamiseen.

Kurssin avaintavoitteet

- Opiskelijan viestijäkuva kehittyy.
- Opiskelija saa esiintymisrohkeutta ja itseluottamusta.
- Opiskelija kartuttaa myönteistä ja uteliasta asennetta uusia ilmiöitä kohtaan.

Kurssin arviointi

- Arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa.
- Myös itsearviointi sekä vertaisarviointi ja -palaute kuuluvat oppimisprosessiin.
- Kurssiarvosana perustuu osallistumiseen tunneilla ja harjoituksissa.

(Mediakurssi 1 op /jakso

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija tulee tietoiseksi median tehtävistä.
- Opiskelija tutustuu erilaisiin mediateksteihin.
- Opiskelija oppii tarkastelemaan mediaa tutkivasti ja kriittisesti eri näkökulmista.

Kurssin avaintavoitteet

- Opiskelija kehittää medialukutaitoaan.

Kurssin arviointi

- Arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja kannustavaa.
- Myös itsearviointi sekä vertaisarviointi ja -palaute kuuluvat oppimisprosessiin.
- Kurssiarvosana perustuu kirjallisiin ja suullisiin tuotoksiin sekä aktiiviseen osallistumiseen tunneilla.)

TVT:n käyttö kurssilla

- TVT:tä käytetään tekstien hyödyntämiseen, muokkaamiseen ja jakamiseen.

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen yhteiseen työskentelyyn ja harjoituksiin

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija saa valmiuksia kartuttaa omaa osaamistaan eri yhteisöjen jäsenenä ja oppii arvioimaan tiedon luotettavuutta.
- Opiskelijan yhteistyötaidot kehittyvät.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä äidinkielellä
- oppimaan oppiminen

Lukion äidinkieli, kurssi 2 (2 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Opiskelijan käsitys kielen ja muiden ilmaisutapojen merkityksiä rakentavasta luonteesta syvenee. Kurssilla havahdutaan kielen vaihteluun, ja opiskelija saa yleiskuvan kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilön identiteetille ja yhteiskunnalle.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää Suomen kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden, äidinkielen ja kielitaidon sekä tiedon- ja tieteenalojen kielten merkityksen.
- Opiskelija oppii suunnittelemaan, laatimaan, ilmaisemaan ja arvioimaan tekstejä ja välittämään sanomansa kuuntelijoille ja lukijoille tavoitteidensa mukaisesti.

TVT:n käyttö kurssilla

- TVT:tä käytetään muun muassa tiedonhakuun.

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen yhteiseen työskentelyyn ja harjoituksiin

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii hyödyntämään erilaisia lukustrategioita kunkin tilanteen ja omien tavoitteidensa mukaan.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- tietoisuus kulttuurista
- kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Lukion äidinkieli, kurssi 7 puheviestintä (2 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija syventää ja monipuolistaa vuorovaikutustaitojaan ja niihin liittyviä tietojaan sekä kehittää kykyään ennakoida, mukauttaa ja arvioida viestintäänsä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Erilaisten harjoitusten avulla opetellaan myös arvioimaan vuorovaikutustaitojen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kehittää viestintärohkeuttaan sekä esiintymis- ja ryhmätaitojaan.
- Opiskelija tunnistaa ja osaa analysoida sekä puhujan että sanoman luotettavuuteen vaikuttavia tekijöitä.

TVT:n käyttö kurssilla

- Esiintymistilanteita saatetaan videoida analysointia varten.

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen opetustilanteissa

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii arvioimaan omaa esiintymistään.
- Opiskelija oppii ymmärtämään, että inhimillisyys on esiintymisessäkin arvokkaampaa kuin täydellisyys.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä äidinkielellä

Lukion psykologia

Jämsän lukion mukaan

Ihmisen toimintaa tutkivana tieteenä psykologia antaa opiskelijalle valmiuksia havainnoida ja ymmärtää monipuolisesti ihmistä ja hänen toimintaansa vaikuttavia tekijöitä. Psykologisen tiedon ja käsitteiden avulla opiskelija voi omakohtaisesti tunnistaa, tiedostaa ja käsitellä psyykkisiä ilmiöitä. Psykologian tiedot ja taidot tukevat itsetuntemusta, itsensä kehittämistä, muiden ihmisten ymmärtämistä ja psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämistä. Psykologian yhtäältä empiirinen ja toisaalta pohdiskeleva ote luo opiskelijalle mahdollisuuden kehittää omaa kriittistä ajatteluaan. Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologian antamia mahdollisuuksia.

Opetuksessa luodaan edellytykset psykologisen tiedon ymmärtämiseen ja omakohtaiseen soveltamiseen. Opiskelijaa autetaan oivaltamaan psykologisen tiedon yhteys sosiaalisiin, kulttuurisiin ja ajankohtaisiin kysymyksiin sekä ymmärtämään psyykkisten, biologisten ja sosiaalisten tekijöiden välistä vuorovaikutusta ja vastavuoroista riippuvuutta.

Psykologian opetus on luonteeltaan tutkimusperustaista. Tässä tarkoituksessa opetuksessa käsitellään psykologisen tiedon luonnetta ja tiedonmuodostuksen menetelmiä painottaen ajankohtaisen tutkimuksen ja tutkimusperinteen keskeisiä aiheisältöjä. Opetuksessa tämä tutkimusperustaisuus ja aiheisällöt kytketään ihmisen jokapäiväisen toiminnan ja arjen ymmärtämiseen eli tuodaan tutkimustieto lähelle opiskelijaa.

Opetuksen tavoitteet

Psykologian opetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa tutkimustiedon pohjalta ihmisen toiminnan kokonaisuutena, joka perustuu psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vuorovaikutukseen
- hallitsee psykologian keskeisiä käsitteitä, kysymyksenasetteluja ja tiedonhankintakeinoja sekä tuntee psykologian tutkimustuloksia ja pystyy niiden pohjalta arvioimaan tieteellisen tiedon ja tutkimusmenetelmien mahdollisuuksia ja rajoituksia
- ymmärtää psykologiaan ja psykologiseen tutkimukseen liittyviä eettisiä kysymyksiä ja osaa soveltaa tietojaan myös psykologisten tutkimusten arviointiin
- ymmärtää psykologista tietoa siten, että pystyy soveltamaan tietojaan arkielämään, elämäntilanteidensa ja mahdollisuuksiensa tunnistamiseen, oman psyykkisen kasvunsa ja hyvinvointinsa edistämiseen, opiskeluunsa sekä ajattelunsa, ihmissuhteidensa ja vuorovaikutustaitojensa kehittämiseen
- osaa hankkia psykologista tietoa eri tietolähteistä ja kykenee arvioimaan tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä
- osaa hyödyntää psykologista tietoa oppiainerajat ylittävien aiheiden ja ilmiöiden erittelyyn
- osaa soveltaa psykologista tietoa tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseen.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijoiden sekä tiedolliseen osaamiseen että kykyyn soveltaa psykologista tietoa arkipäivän tilanteisiin ja elämään. Arvioinnissa painotetaan tiedon muokkaamistaitoa ja kokonaisuuksien hallintaa yksittäisten tietojen toistamisen sijasta. Opiskelija osoittaa monipuolisilla tavoilla, että hän on ymmärtänyt keskeiset sisällöt ja pystyy arvioimaan ja soveltamaan oppimaansa tietoa.

Pakollinen kurssi

1. Psyykkinen toiminta ja oppiminen (PS1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää biologisten, psyykkisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden merkityksen ihmisen toiminnan selittämisessä ja ymmärtämisessä
- tuntee psykologian keskeisiä aihepiirejä, kuten tunteet, motivaatio ja kognitiiviset toiminnot, sekä osaa havainnoida ja pohtia ihmisen toimintaa ja omaa psyykkistä hyvinvointiaan näitä kuvaavien käsitteiden avulla
- perehtyy oppimisen prosesseihin liittyvään psykologiseen tietoon ja osaa pohtia omaa opiskeluaan sen pohjalta

- osaa esittää esimerkkejä psykologisen tutkimuksen aihepiireistä ja niihin liittyvistä tutkimuksista sekä analysoida ja arvioida tiedon tutkimusperusteita
- ymmärtää psykologisen tiedon perustuvan tutkimukseen ja tunnistaa tieteellisen ajattelun peruspiirteitä.

Keskeiset sisällöt

Tietoinen ja tiedostamaton psyykkinen toiminta

- ihmisen toimintaan vaikuttavat biologiset tekijät sekä perustieto hermoston toiminnasta
- perustietoa tunteista ja motivaatiosta
- kognitiivisten tulkintojen merkitys ihmisen toiminnassa

Sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutus ihmisen toimintaan

- perustietoa sosiaalistumisesta ja normien omaksumisesta
- esimerkkejä yksilön toimintaan vaikuttavista tilannetekijöistä

Perehtyminen johonkin valinnaiseen ilmiöön, kuten aggressiivisuus, jännittäminen, riippuvuudet, syömiskäyttäytyminen, sosiaalinen vuorovaikutus, onnellisuus tai rakkaus.

Opiskelu ja oppiminen psykologian näkökulmista

- oppimisen biologinen, kognitiivinen ja sosiokulttuurinen perusta
- tehokkaat opiskelumenetelmät
- motivaatio ja oppiminen

Psykologisen tiedon muodostuminen

- psykologian tutkimuskohteet
- arkitiedon ja tieteellisen tiedon ero
- esimerkkejä psykologian tutkimusmenetelmistä

TVT:n käyttö kurssilla

- Oppitunneilla syntyvä materiaali tallennetaan padlettiin tai vastaavalle alustalle.
- Opiskelijat saavat ehdottaa koekysymyksiä nettialustalla.
- Virikemateriaalina käytetään oppitunnilla mm. YouTube-videoita.

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen oppitunneille ja loppukoe.
- Kurssin tenttiminen kirjatenttinä

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijat saavat ohjausta kokeeseen valmistautumiseen ja koevastausten kirjoittamiseen.
- Opiskelijoilla on mahdollisuus ehdottaa koekysymyksiä.
- Opiskelija oppii oppimisstrategioita

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä äidinkielellä
- digitaaliset taidot
- oppimaan oppiminen
- Ihmisen mielen ja toiminnan ymmärtämisen lisääntyminen

Ammattikoulun viestintä (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija syventää tietoaan omaan alaansa liittyvien tärkeimpien tekstilajien käytänteistä, olennaisesta sisällöstä ja tarkoituksesta.

Kurssin tavoitteet

Opiskelija oppii laatimaan alaansa liittyviä kirjallisia töitä ja ymmärtää äidinkielen ja kirjallisuuden merkityksen alansa ja ammattinsa kannalta.

TVT:n käyttö kurssilla

- Opintojaksolla käytetään eri viestintävälineitä tiedonhakua, kirjoittamista ja oman ammattiosaamisensa näkyväksi tekemistä varten.

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen yhteiseen työskentelyyn ja harjoituksiin

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii hyödyntämään omaa tekstitaitoisuuttaan.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä äidinkielellä

Discussion (1 op / jakso)

Viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija harjoittelee ja syventää suullista kielitaitoaan .

Kurssin (avain-)tavoitteet:

- Opiskelijan suullinen englannin taito vahvistuu.
- Opiskelija saa rohkeutta ja varmuutta englanninkieliseen kommunikointiin.
- Opiskelija syventää keskustelutaitojaan.

Arviointi:

- Arvioidaan suoritettu / osallistunut / hylätty.
- Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön, tuntityöskentelyyn ja keskustelu- ja puhenäytteisiin.
- Opiskelija saa yksilöityä palautetta osaamisestaan ja kehittymisestään.
- Opiskelija arvioi itse omien taitojensa kehittymistä kurssin edetessä.
- Kurssilla voidaan hyödyntää vertaisarviointia palautteenannon välineenä.

TVT:n käyttö:

- Keskusteluja ja puheita voidaan videoida, äänittää ja kuunnella esim. mobiililaitteilla.
- Äänitetyjä näytteitä voidaan käyttää apuna arvioinnissa ja itsearviointissa.

English activation (1 op / jakso)

Viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija harjoittaa monipuolisesti sekä suullista että kirjallista kielitaitoaan

Kurssin (avain-)tavoitteet:

- Opiskelijan englannin kielen taito vahvistuu
- Opiskelija saa rohkeutta puhua ja kommunikoida pelkäämättä virheitä.

- Opiskelija oppii keskustelutaitoja.
- Opiskelija kerta ja oppii englanninkielistä arkipäivän sanastoa.

Arviointi:

- Arvioidaan suoritettu / osallistunut / hylätty.
- Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön, tuntityöskentelyyn, tehtyihin tehtäviin ja sanaston oppimista testaaviin kokeisiin.
- Opiskelija saa yksilöityä palautetta osaamisestaan ja kehittymisestään.
- Opiskelija arvioi itse omien taitojensa kehittymistä kurssin edetessä.
- Kurssilla voidaan hyödyntää vertaisarviointia palautteenannon välineenä.

Lukion A1-englanti 1 ja 2: ei muutoksia (sovelletaan LOPS 2016)

Lukion A1-englanti 1, Kieli ja maailmani (1,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Kurssilla kartoitetaan opiskelijan kielitaidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä arvioidaan omia kieltenopiskelutaitoja. Lisäksi pohditaan maailman kielellistä monimuotoisuutta ja kielitaitoa kulttuurisen osaamisen välineenä. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin. (LOPS 2016)

Kurssin tavoitteet

- Asetetaan tavoitteita kohdekielen opiskelulle.
- Etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi sekä autenttisia kohdekielisiä kielenkäyttöympäristöjä. (LOPS 2016)

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä eri muodossa esitetyn informaation hankintaan ja arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen. (LOPS 2016)

Kurssin suoritustavat

- Suositellaan suoritettavaksi lähiopetuksena; itsenäisenä suorituksena vain poikkeustilanteissa.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijan opiskelutaitoja sekä kykyä arvioida taitojaan kehitetään.
- Ohjataan opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä vierailta kielillä
- digitaaliset taidot
- oppimaan oppiminen

Lukion A1-englanti 2, Ihminen verkostoissa (1,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Kurssilla harjoitellaan toimintaa kielelliseltä ja kulttuuriselta vaativuudeltaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa eri viestintäkanavia käyttäen, myös kansainvälisessä kontekstissa. Kurssilla käsitellään ihmissuhteisiin liittyviä teemoja ja niiden yhteydessä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. (LOPS 2016)

Kurssin tavoitteet

- Syvennetään taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä.
- Harjaannutetaan taitoa muotoilla mielipiteitä.
- Monipuolistetaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa tarvittavien strategioiden valikoimaa. (LOPS 2016)

TVT:n käyttö kurssilla

- Pohditaan teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.
- Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä eri muodossa esitetyn informaation hankintaan ja arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen. (LOPS 2016)

Kurssin suoritustavat

- Suositellaan suoritettavaksi lähiopetuksena; itsenäisenä suorituksena vain poikkeustilanteissa.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijan opiskelutaitoja sekä kykyä arvioida taitojaan kehitetään.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä vierailta kielillä
- digitaaliset taidot
- oppimaan oppiminen
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Lukion B1-ruotsi 1, Minun ruotsini (1,5 op/jakso)

Arvioitu viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Kurssilla kartoitetaan opiskelijan ruotsin kielen taidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja. Pohditaan ruotsin kielen merkitystä omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Käsiteltävät aihepiirit liittyvät nuorten omiin kiinnostuksen kohteisiin sekä tarpeisiin käyttää kieltä erityisesti suullisissa viestintätilanteissa. (LOPS 2016)

Kurssin tavoitteet

- Asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi.
- Syvennetään vapaamuotoisia ja tuttavallisia matkailuun ja arkeen liittyviä vuorovaikutustaitoja. (LOPS 2016)

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä eri muodossa esitetyn informaation hankintaan ja arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen. (LOPS 2016)

Kurssin suoritustavat

- Suositellaan suoritettavaksi lähiopetuksena; itsenäisenä suorituksena vain poikkeustilanteissa.

Oppimaan oppiminen

- Asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. (LOPS 2016)
- Ohjataan opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä vierailu kielillä
- digitaaliset taidot
- oppimaan oppiminen

Lukion B1-ruotsi 2, Hyvinvointi ja ihmissuhteet (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Kurssilla pohditaan eri näkökulmista, mitä on hyvä elämä ja mikä merkitys hyvinvoinnilla ja ihmissuhteilla on ihmisen elämässä. (LOPS 2016)

Kurssin tavoitteet

- Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia käyttäen ja niistä suoriutumiseen tarvittavia strategioita.
- Harjoitellaan taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä.
- Harjaannutetaan taitoa muotoilla mielipiteitä arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. (LOPS 2016)

TVT:n käyttö kurssilla

- Pohditaan teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.
- Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä eri muodossa esitetyn informaation hankintaan ja arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen. (LOPS 2016)

Kurssin suoritustavat

- Suositellaan suoritettavaksi lähiopetuksena, itsenäisenä suorituksena vain poikkeustilanteissa.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijan opiskelutaitoja sekä kykyä arvioida taitojaan kehitetään.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- viestintä vierailu kielillä
- digitaaliset taidot
- oppimaan oppiminen

Lukion matematiikan kurssi 1 (yhteinen opintokokonaisuus) (1,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Matematiikan yhteisen opintokokonaisuuden tarkoitus on herättää opiskelijan kiinnostuksen matematiikkaa kohtaan tutustuttamalla hänet matematiikan moninaiseen merkitykseen ihmiselle ja yhteiskunnalle. Tällä kurssilla opiskelijalla on tilaisuus vahvistaa pohjaa matematiikan opinnoilleen ja pohtia rauhassa matematiikan pitkän tai lyhyen oppimäärän valintaa.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kokee matematiikan positiivisena haasteena.
- Opiskelijan matemaattinen ajatusmaailma laajenee.
- Opiskelijan ongelmanratkaisutaidot vahvistuvat.

TVT:n käyttö kurssilla

- Funktiolaskimen perusteet haltuun
- Erilaisten verkkolähteiden käyttö tiedonhaussa
- Opetusvideot ovat osana opiskelua
- Opetuksessa käytetään verkossa olevaa tablettikoulua

Kurssin suoritustavat

- Opiskelijalla mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen.
- Osallistuminen tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija arvioi omaa osaamistaan erilaisten välitestien avustuksella.

Miten kurssilla edistetään oppimaan oppimista

- Opiskelijalla on mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen, jossa hän luo itselleen tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista.
- Opiskelija tekee työtä pienryhmässä, jossa mahdollisuus vertaisopetukseen.
- Opiskelija oppii luottamaan omiin matemaattisiin taitoihin (erityisesti ongelmanratkaisutaitoihin) ja aktivoituu itsenäiseen tiedonhankintaan.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen

Lukion pitkä matematiikka kurssi 2 (1,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Kurssi on ensimmäinen varsinainen pitkän matematiikan lukiokurssi. Kurssilla syvennytään polynomien pariin; käsitellään polynomien laskutoimituksia, ratkaistaan yhtälöitä ja epäyhtälöitä, sekä tutkitaan polynomien graafisia ominaisuuksia.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa myönteisiä oppimiskokemuksia.
- Opiskelija oppii pitkäjänteiseen työhön matematiikan parissa.
- Opiskelija oppii matemaattista täsmällisyyttä ja alkaa nähdä matemaattisen tiedon loogisena rakenteena.

TVT:n käyttö kurssilla

- Funktiolaskimen perusteet haltuun
- Opetusvideot ovat osana opiskelua.
- Opetuksessa käytetään verkossa olevaa tablettikoulua

Kurssin suoritustavat

- Opiskelijalla on mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen.
- Osallistuminen tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija arvioi omaa osaamistaan erilaisten välitestien avustuksella.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijalla on mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen, jossa hän luo itselleen tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista.
- Opiskelija tekee työtä pienryhmässä, jossa mahdollisuus vertaisopetukseen.
- Opiskelija oppii luottamaan omiin matemaattisiin taitoihin (erityisesti ongelmanratkaisutaitoihin) ja aktivoituu itsenäiseen tiedonhankintaan.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen

Ammattikoulun matematiikka / tekninen (1 op/jakso)

Arvioitu viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija vahvistaa matemaattista osaamistaan ja rakentaa tukevan pohjan jatko-opiskelua varten. Kurssilla kerrataan osittain peruskoulun matematiikan keskeisimpiä sisältöjä, opiskelijoiden osaamisen ja mielenkiinnon mukaan. Paneudutaan tarkemmin oman ammattialan matematiikkaan ja tutkitaan alan käytännön esimerkkejä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kokee matematiikan positiivisena haasteena.
- Opiskelija osaa käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä oman alan ongelmien ratkaisussa.
- Opiskelija luottaa itseensä matemaattista osaamista vaativissa tilanteissa oman alan ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa.

TVT:n käyttö kurssilla

- Erilaisten verkkolähteiden käyttö tiedonhaussa
- Opetusvideot ovat osana opiskelua
- Laskimen käyttö haltuun

Kurssin suoritustavat

- Opiskelijan oman oppimispolun rakentaminen
- Osallistuminen tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija arvioi omaa osaamistaan erilaisten välitestien avustuksella.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijalle rakennetaan omakohtainen oppimispolku, jossa hän luo itselleen tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista.
- Opiskelija tekee työtä pienryhmässä, jossa mahdollisuus vertaisopetukseen.
- Opiskelija oppii luottamaan omiin matemaattisiin taitoihin (erityisesti ongelmanratkaisutaitoihin) ja aktivoituu itsenäiseen tiedonhankintaan.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen
- oppimaan oppiminen

Ammattikoulun matematiikka / sote (1 op/jakso)

Arvioitu viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija vahvistaa matemaattista osaamistaan ja rakentaa tukevan pohjan jatko-opiskelua varten. Kurssilla kerrataan osittain peruskoulun matematiikan keskeisimpiä sisältöjä, opiskelijoiden osaamisen ja mielenkiinnon mukaan. Paneudutaan tarkemmin oman ammattialan matematiikkaan ja tutkitaan alan käytännön esimerkkejä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kokee matematiikan positiivisena haasteena.
- Opiskelija osaa käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä oman alan ongelmien ratkaisussa.
- Opiskelija luottaa itseensä matemaattista osaamista vaativissa tilanteissa oman alan ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa.

TVT:n käyttö kurssilla

- Erilaisten verkkolähteiden käyttö tiedonhaussa
- Opetusvideot ovat osana opiskelua
- Laskimen käyttö haltuun

Kurssin suoritustavat

- Opiskelijan oman oppimispolun rakentaminen
- Osallistuminen tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija arvioi omaa osaamistaan erilaisten välitestien avustuksella.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijalle rakennetaan omakohtainen oppimispolku, jossa hän luo itselleen tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista.
- Opiskelija tekee työtä pienryhmässä, jossa mahdollisuus vertaisopetukseen.
- Opiskelija oppii luottamaan omiin matemaattisiin taitoihin (erityisesti ongelmanratkaisutaitoihin) ja aktivoituu itsenäiseen tiedonhankintaan.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen
- oppimaan oppiminen

Ammattikoulun matematiikka / kaupallinen (1 op/jakso)

Arvioitu viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija vahvistaa matemaattista osaamistaan ja rakentaa tukevan pohjan jatko-opiskeluja varten. Kurssilla kerrataan osittain peruskoulun matematiikan keskeisimpiä sisältöjä, opiskelijoiden osaamisen ja mielenkiinnon mukaan. Paneudutaan tarkemmin oman ammattialan matematiikkaan ja tutkitaan alan käytännön esimerkkejä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kokee matematiikan positiivisena haasteena.
- Opiskelija osaa käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä oman alan ongelmien ratkaisussa.
- Opiskelija luottaa itseensä matemaattista osaamista vaativissa tilanteissa oman alan ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa.

TVT:n käyttö kurssilla

- Erilaisten verkkolähteiden käyttö tiedonhaussa
- Opetusvideot ovat osana opiskelua
- Laskimen käyttö haltuun

Kurssin suoritustavat

- Opiskelijan oman oppimispolun rakentaminen
- Osallistuminen tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija arvioi omaa osaamistaan erilaisten välitestien avustuksella.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijalle rakennetaan omakohtainen oppimispolku, jossa hän luo itselleen tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista.
- Opiskelija tekee työtä pienryhmässä, jossa mahdollisuus vertaisopetukseen.
- Opiskelija oppii luottamaan omiin matemaattisiin taitoihin (erityisesti ongelmanratkaisutaitoihin) ja aktivoituu itsenäiseen tiedonhankintaan.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen
- oppimaan oppiminen

Matematik: matematiikka ruotsiksi (0,75 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Peruskoulun 7-9 luokkien matematiikan kertaus.

Kurssin tavoitteet

- Kerrataan peruskoulun 7-9 luokkien matematiikan keskeisimmät sisällöt.
- Asetetaan henkilökohtaiset tavoitteet ja seurataan omaa matemaattista kehitystä.
- Vahvistetaan matemaattista yleissivistystä.

TVT:n käyttö kurssilla

- Käytetään Internet-pohjaisia kuvaajan piirtämis- ja analysointiohjelmia.
- Käytetään Exceliä tilastojen analysointiin ja diagrammien piirtämiseen.

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen aktiivisesti työskentelyyn ja harjoituksiin
- Ryhmä- ja projektityöt
- Kokeet

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija arvioi omaa kehitystä sekä omien tavoitteiden saavuttamista.
- Opiskelija oppii ottamaan vastuuta omasta opiskelusta.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen

Kamarikuoro (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija saa valmiuksia moniääniseen laulamiseen. Opiskelija oppii kurinalaista kuorotyöskentelyä. Opiskelija osallistuu kuoron jäsenenä opiston juhlien, jumalanpalvelusten sekä muiden tilaisuuksien musiikkiohjelman toteuttamiseen.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa kokemuksia esiintymisestä esim. opiston juhlissa, jumalanpalveluksissa ja muissa tilaisuuksissa.
- Opiskelija saa kokemuksia äänitteen tekemisestä.
- Opiskelija oppii arvostamaan hengellisiä lauluja ja virsiä ja sopeutumaan kuorotyöskentelyn kurinalaisuuteen.

TVT:n käyttö kurssilla

- Laulujen äänitys

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo

Oppimaan oppiminen

- Palaute
- Onnistumisen kokemukset

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Opistolaulu (1 op/jakso)

Arvioitu viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Opistolaulun runon ja sävelmän tekeminen

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija osaa tehdä runon sävellettävään muotoon
- Opiskelija oppii tekemään melodioita runon sanoman ja mielikuvien perusteella
- Opiskelija oppii ymmärtämään kristillisten perusarvojen pohjalta nousevan hyvän musiikin merkityksen.

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo
- Opinnäytetyö – opistolaulu

Oppimaan oppiminen

- Säännöllinen palaute joko yksilölle tai koko ryhmälle
- Läksyjen kontrollointi

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen
- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

Musiikkiprojektit (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Musiikin parissa toiminen eri tilanteissa/projekteissa kuten musiikkimakukysely, musiikkinäytelmä, musiikki-illat, matineat, jämä-cd

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää mikä on musiikin merkitys eri tilanteissa sekä laajentaa tietojaan klassisesta musiikista.

- Opiskelija oppii ymmärtämään kristillisten perusarvojen pohjalta nousevan hyvän musiikin merkityksen.
- Opiskelija oppii organisoimaan musiikkitapahtumia ja toimimaan ryhmän jäsenenä ottaen huomioon muiden musiikilliset näkemykset/kokemukset

TVT:n käyttö kurssilla

- Finale-nuotinkirjoitusohjelma
- Videokamera

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo

Oppimaan oppiminen

- Ohjaajan säännöllinen palaute joko yksilölle tai koko ryhmälle
- Vertaispalaute
- Itsearviointi (videot)

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen
- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

Soitonopetus (1,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 0,75 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija antaa soittotunteja toisille opiskelijoille (aloittelijat)

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa tuntumaa käytännön opetustyöhön.
- Opiskelija oppii kohtaamaan erilaisia oppijoita.
- Opiskelijalle avautuu uusia näkökulmia omaan soittamiseen

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen läsnäolo ja soittotuntien pitäminen

Oppimaan oppiminen

- Säännöllinen palaute joko yksilölle tai koko ryhmälle
- Soittotunnin pitäminen ("peditunti")

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Oppimaan oppiminen
- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

Orkesteri (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Opiskelijat soittavat yhdessä erilaisissa kokoonpanoissa Siionin lauluja ja Virsiä sekä klassista musiikkia. Opiskelijat esiintyvät yhteisissä tilaisuuksissa ja opiston juhlissa, myös kuoron kanssa yhteistyössä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa soittaa turvallisessa ympäristössä toisten kanssa.
- Opiskelija rohkaistuu esiintymään ja saa esiintymisvarmuutta.
- Opiskelija innostuu yhteismusisoinnista myös omalla ajallaan.

TVT:n käyttö kurssilla

- Harjoituksia ja esiintymisiä videoidaan tai äänitetään analysointia varten.

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen aktiivisesti tuntityöskentelyyn, itsenäiseen harjoitteluun ja esiintymisiin

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii yhdessä musisoimisen perustaitoja.
- Opiskelija oppii arvioimaan sekä omaa että koko orkesterin suoritusta kokemuksensa ja saamansa palautteen perusteella.
- Opiskelija oppii arvostamaan omaa ja jokaisen soittajan panosta yhteisissä projekteissa.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Musiikin perusteet, taso 1 (1,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Opiskellaan musiikin teoriaa ja säveltapailua seuraavin sisällöin:

- Nuottien nimet ja aika-arvot, sävellajit, duuri- ja molliasteikot, oktaavialat, intervallit, soinnut (myös reaalisointumerkein) ja musiikkitermit.
- Vieraan melodian/rytmin tapailminen (laulaen tai soittaen) suoraan nuotista, omia melodioita/rytmejä, sointujen tunnistaminen kuulonvaraisesti
- Kuullun melodian/rytmin kirjoittaminen nuotein ilman soittimen apua, kuullun intervallin, soinnun tai harmonian tunnistaminen

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii musiikin teorian peruskäsitteet
- Opiskelija oppii tapailmaan ja kirjoittamaan yksinkertaisia rytmejä ja melodioita
- Opiskelija oppii luomaan yksinkertaisia melodioita ja rytmejä

TVT:n käyttö kurssilla

- Teoria- ja säveltapailuharjoituksia voidaan tehdä netissä.

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja kurssin loppuksi pidetään kolmiosainen tentti (teoria, säveltapailu ja –sanelut)
- Kurssista on mahdollisuus maksua vastaan saada Jämsänjokilaakson musiikkiopiston myöntämä todistus

Oppimaan oppiminen

- Oppilas saa peruskäsitteet nuottikuvan ymmärtämiseksi, jolloin soiton opiskelu on helpompaa.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen
- matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen

Musiikin perusteet, taso 2 (1,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Opiskellaan musiikin teoriaa ja säveltapailua seuraavin sisällöin:

- Nuottien nimet ja aika-arvot, sävellajit, duuri- ja molliasteikot, oktaavialat, intervallit, soinnut (myös reaalisointumerkein) ja musiikkitermit.
- Vieraan melodian/rytmin tapailminen (laulaen tai soittaen) suoraan nuotista, omia melodioita/rytmejä, sointujen tunnistaminen kuulonvaraisesti
- Kuullun melodian/rytmin kirjoittaminen nuotein ilman soittimen apua, kuullun intervallin, soinnun tai harmonian tunnistaminen

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija pystyy tapailmaan ja kirjoittamaan nuotein keskivaikeita melodioita ja rytmejä sekä laulamaan harjoittelemaansa ääntä moniäänisessä kuorossa.
- Opiskelija oppii analysoimaan erilaisia intervaleja ja kolmisointuja.
- Opiskelija oppii luomaan yksinkertaisia melodioita ja rytmejä.

TVT:n käyttö kurssilla

- Teoria- ja säveltapailuharjoituksia voidaan tehdä netissä.

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja kurssin loppuksi pidetään kolmiosainen tentti (teoria, säveltapailu ja –sanelut)
- Kurssista mahdollisuus maksua vastaan saada Jämsänjokilaakson musiikkiopiston myöntämä todistus.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija saa valmiuksia opetella kuorolauluja ja soittotehtäviä itsenäisesti.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen
- matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen

Musiikin perusteet, taso 3 (3 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Opiskellaan musiikin teoriaa ja säveltapailua seuraavin sisällöin:

- Nuottien nimet ja aika-arvot, sävellajit, duuri- ja molliasteikot, oktaavialat, intervallit, soinnut (myös reaalisointumerkein) ja musiikkitermit.
- Vieraan melodian/rytmin tapailminen (laulaen tai soittaen) suoraan nuotista, omia melodioita/rytmejä, sointujen tunnistaminen kuulonvaraisesti
- Kuullun melodian/rytmin kirjoittaminen nuotein ilman soittimen apua, kuullun intervallin, soinnun tai harmonian tunnistaminen

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija pystyy tapailmaan ja kirjoittamaan vaikeahkoja rytmejä ja melodioita sekä osaa laulaa moniäänisessä satsissa omaa ääntään suoraan nuotista.
- Opiskelija oppii säestämään yksinkertaisilla soinnuilla koululauluja.
- Opiskelija osaa tehdä oman sovituksen tutusta laulusta.

TVT:n käyttö kurssilla

- Teoria- ja säveltapailuharjoituksia voidaan tehdä netissä.

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn ja kurssin loppuksi pidetään kolmiosainen tentti (teoria, säveltapailu ja –sanelut).
- Kurssista mahdollisuus maksua vastaan saada Jämsänjokilaakson musiikkiopiston myöntämä todistus.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija saa valmiuksia opetella kuorolauluja ja soittotehtäviä itsenäisesti.
- Opiskelijan prima vista-nuotinlukutaito paranee.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen
- matemaattinen osaaminen ja tieteen ja teknologian perusosaaminen

Yleinen musiikkitieto (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Käydään läpi länsimaisen taidemusiikin historiaa tutustuen eri tyyliuuntiin ja niiden merkittävimpiin säveltäjiin.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii kuunnellen, nuottia lukien ja keskustellen tunnistamaan eri tyylikausia, soittimia, soitinryhmiä ja sävellysmuotoja.

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietokoneita ja mobiililaitteita käytetään tiedon hankkimiseen ja musiikin kuunteluun, lisäksi opiskelija käyttää laitteita apunaan perehtyessään itsenäisesti yhdessä sovittuihin aiheisiin.

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen aktiivisesti tuntityöskentelyyn ja erilaisiin tehtäviin (ryhmätyöt, esitelmät ym.)
- Kurssin lopuksi pidetään tentti.

Miten kurssilla edistetään oppimaan oppimista

- Opiskelija oppii sanoittamaan musiikillisia ilmiöitä.
- Opiskelija oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Tekniset työt (1,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija opettelee peruskäsitteitä ja käytäntöjä auton ja pienkoneiden tekniikasta, huoltamisesta ja korjaamisesta.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii huoltamaan ja korjaamaan autoa tavallisen autonkäyttäjän tarpeiden, mahdollisuuksien, tilojen ja työkalujen lähtökohdista
- Opiskelija oppii tuntemaan auton rakennetta ja tärkeimpiä toimintoja
- Opiskelija oppii huoltamaan pienkoneita, ruohonleikkureita, moottorisahoja, mopoja, jne.

TVT:n käyttö kurssilla

- Etsitään internetistä tietoa, ohjeita ja videoita helpottamaan huollon tai korjauksen työtapoja
- Opetellaan käyttämään OBD-vikakoodinlukijaa ja ymmärtämään auton tietotekniikkaa
- Tarkistetaan varaosien hinnat ja saatavuus internetistä

Kurssin suoritustavat

- Teoriatietoa luokassa, käytännön harjoitusta autohallissa, tiedonhaku netistä

Oppimaan oppiminen

- Paras tapa oppia on uskaltaa kokeilla, sillä sen kautta voi oppia virheistä. Tehokkainta on, jos 30 opiskelijaa voi oppia yhden opiskelijan virheestä.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- teknologian perusosaaminen
- digitaaliset taidot
- oppimaan oppiminen
- aloitteellisuus ja aktiivisuus

Auton huolto (0,66 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija tutustuu auton huollon perusteisiin. Opiskelija opettelee määräaikaishuollon osa-alueita ja käytössä ilmeneviä korjaustarpeita. Opiskelija oppii käyttämään työkaluja, koneita ja kemikaaleja.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii olennaiset auton ja pyörän huollon perusasiat, joita tavallinen käyttäjä voi suorittaa

- Opiskelija rohkaistuu kokeilemaan haastavia huoltotoimenpiteitä
- Opiskelija omaksuu tee-se-itse –asenteen

TVT:n käyttö kurssilla

- Etsitään ratkaisuja auton ongelmiin internetistä
- Varaosien etsiminen nettikaupoista
- OBD –vikadiagnostiikan käyttö

Kurssin suoritustavat

- Opetellaan teoriaa luokassa TVT-laitteita hyödyntäen
- Harjoitellaan opittua oikeiden huoltotoimenpiteiden kautta

Oppimaan oppiminen

- Mietitään esimerkkitapausten soveltuvuutta käytäntöön
- Uskalla kokeilla – opi virheiden kautta

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- teknologian perustaidot
- oppimaan oppiminen
- digitaaliset taidot

Puutyöt (0,66 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija tekee itselleen hyvän käyttöpuukon ja muita valinnaisia puutöitä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii erilaisten materiaalien työstämistä, kiinnittämistä ja viimeistelyä (metalliterä, puukahva tai luukahva, nahkatuppi).
- Opiskelija oppii käsittelemään puuta ja puun pintakäsittelyä.

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoiden hakeminen internetistä

Kurssin suoritustavat

- Käytännön työt puuverstaalla

Oppimaan oppiminen

- Erilaisten materiaalien ja tekniikoiden hyödyntäminen ja soveltaminen käytäntöön

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- teknologian perustaidot
- oppimaan oppiminen

Ruokamatka (0,6 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Perehdytään suomalaisen ja muiden maiden ruokakulttuurin erityispiirteisiin ja perinteisiin.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija tutustuu eri maiden ruokakulttuureihin ja valmistaa niille tyypillisiä aterioita.
- Opiskelija syventää ja laajentaa tietoja ja taitoja ruoanlaitosta sekä tapakulttuurista.

TVT:n käyttö kurssilla

- Google-kuvahaun avulla vierailtaan eri maissa.
- Reseptien haku ja vertailu Internetissä.

- Pehdytään Youtuben videoklippien avulla ruoanlaiton ohjeistamiseen.

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti työskentelyyn osana ryhmää.
- Opiskelija voi suorittaa osan kurssista tekemällä Powerpoint-esityksen.

Miten kurssilla edistetään oppimaan oppimista

- Opiskelija toimii tilanteen edellyttämällä tavalla työskennellessä ryhmässä.
- Opiskelija noudattaa yhteisiä pelisääntöjä.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen

Laitoskeittiöharjoittelu (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 27 h (suoritetaan kahden viikonlopun aikana)

Kurssin kuvaus: Opiskelija harjoittelee ruoan esivalmistusta, ruoanlaittoa, asiakaspalvelua ja tarjoilua laitoskeittiössä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija syventää ja laajentaa tietoja laitoskeittiön ruoanvalmistusmenetelmistä.
- Opiskelija tutustuu laitoskeittiön välineisiin.
- Opiskelija saa kokea aitoja asiakaspalvelutilanteita laitoskeittiöympäristössä.

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelija oppii internetin välityksellä hakemaan eri ruokaohjeita sekä erityisruokavalioiden tuoteselosteita.

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija tekee yhden sisäviikonlopun sunnuntaipäivän laitoskeittiöharjoittelun sekä yhden kurssiviikonlopun laitoskeittiöharjoittelun.
- Opiskelija tekee itsenäisesti laitoskeittiöharjoitteluun liittyvän tehtävämonisteen.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii toimimaan oma- aloitteisesti ja ottamaan vastuuta työtehtävistä osana ammatillista tiimiä.
- Oppija ymmärtää elintarvikehygienian perusteet käytännössä.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- oppimaan oppiminen

Kankaanpainanta ja värjäys

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija kokeilee erilaisia kankaan ja lankojen kuviointi- ja värjäysmenetelmiä ja kokeilujen pohjalta hän valitsee työskentelytavat kurssilla tehtäviin töihin.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija suunnittelee ja valmistaa tuotteita itse kuvioimistaan kankaista/langoista
- Opiskelija oppii huomioimaan työskentelyssään turvallisuuteen ja ekologisuuteen liittyvät seikat.

TVT:n käyttö kurssilla

- TVT-tekniikka on käytössä ideoinnissa ja dokumentoinnissa.

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti harjoituksiin ja valmistaa tuotteen/tuotteita ja portfolion.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii tunnistamaan materiaaleja ja oppii tiedostamaan tuotteiden uudistamisen mahdollisuuden kuvionnin ja värjäyksen avulla.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Kudonta ja virkkaus

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Tutustutaan kangaspuihin ja niiden käyttöön tekstiilien valmistuksessa. Suunnitellaan ja valmistetaan eri materiaaleista sisustus- tai kodintekstiileitä. Tehdään myös erilaisia lankatöitä virkaten ja nauhapirralla.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii tunnistamaan ja käyttämään eri materiaalien ja sidoksien mahdollisuuksia ja ominaisuuksia sisustuksessa ja muissa tekstiileissä.
- Opiskelija oppii tekemällä kokeiluja sidoksista, materiaaleista ja väreistä.
- Opiskelija tekee kurssityön/-töitä yhteisloimia hyödyntäen.
- Opiskelija tekee virkkaus- ja nauhatyöt kudonnan ohessa.

TVT:n käyttö kurssilla

- TVT-tekniikka on käytössä suunnittelun ja ideoinnin apuna, sekä työvaiheiden ja tuotosten tallentamisessa.

Kurssin suoritustavat

- Opetukseen ja tunneille aktiivisesti osallistuminen
- Kurssitöiden ja portfolion valmistaminen
- Työvälineistä ja työtilan siisteydestä huolehtiminen

Oppimaan oppiminen

- Opitaan keskittymisen ja huolellisuuden merkitystä työskentelyn kulkuun ja tuotteen laatuun.
- Työtilan siistimisen ja järjestyksen sekä ergonomian merkitys terveyteen ja työhyvinvointiin.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Ompelu

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Syvennetään peruskoulussa opittua. Tutustutaan saumurin ja ompelukoneen antamiin mahdollisuuksiin toteuttaa luovasti erilaisia ommeltavia tuotteita. Suunnittelulla ja ideoinnilla on erityinen painoarvo.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija harjaantuu ompelutaidoissa elämää ja mahdollisia jatko-opintoja varten.
- Opiskelija oppii etsimään ja hyödyntämään ompelualan tietolähteitä.
- Opiskelija tutustuu ja käyttää erilaisia materiaaleja ja valmistaa tuotteen /tuotteita itselleen.

TVT:n käyttö kurssilla

- TVT-tekniikka on käytössä suunnittelun ja ideoinnin apuna, sekä työvaiheiden ja tuotosten dokumentoinnissa.

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen työskentelyyn ja opetukseen osallistuminen.
- Kurssityön/töiden ja portfolion valmistaminen.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii ekologista kulutusta, käyttämään materiaaleja säästäen ja kierrättämään niitä.
- Opiskelija oppii tekstiilien huoltoa, korjausta ja tuunausta.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Oppimaan oppiminen
- Aloitteellisuus ja aktiivisuus; kyky tehdä ideoista toimintaa.

Kuvataide

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Kuvataideopetuksessa opiskelija harjoittelee ilmaisemaan ajatuksiaan, mielikuviaan ja tunteitaan kuvallisesti ja käyttämään monipuolisesti eri tekniikoita ja materiaaleja. Työskentelyssä korostuu mielikuvituksen, intuition sekä aistitiedon merkitys.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kehittyä kyvyssään ilmaista itseään kuvallisesti, tulkita kuvaa ja arvioida sitä kriittisesti.
- Opiskelija oppii hankkimaan omassa ilmaisussaan tarvitsemiaan taitoja ja tietoja ja harjoittelee niiden käyttöä.

TVT:n käyttö kurssilla

- TVT:n avulla tutustutaan taiteeseen ja dokumentoidaan omaa työskentelyä ja tuotoksia.

Kurssin suoritustavat

- Piirretään, maalataan muotoillaan, tehdään grafiikkaa- teoksia yksin ja yhdessä.
- Asetetaan teoksia esille ja dokumentoidaan niitä.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii havainnoimaan itseään ja ympäristöään kuvantekijän näkökulmasta.
- Opiskelija löytää tiensä taiteen ääreen – näyttelyihin ja museoihin.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- tietoisuus kulttuurista, kulttuurinen osaaminen ja ilmaisukyky

Lukion terveystieto 1.kurssi (1,5 op)

Viikkotuntimäärä: 3 h

Kurssin kuvaus: Kurssilla syvennetään perusopetuksen aikana opittua terveysosaamista ja ymmärrystä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Opiskelija oppii tunnistamaan ja arvioimaan terveyden edellytysten toteutumista omassa elämässä, lähiyhteisöissä ja ympäristöissä sekä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Keskeistä on myös itsehoitovalmiuksien ja arjen terveysosaamisen kehittäminen, mielenterveyden suojaaminen sekä ajankohtaisten ja opiskelijoiden esille nostamien asioiden käsittely.

Kurssin tavoitteet

- oppia hankkimaan, käyttämään ja arvioimaan terveyttä ja sairauksia koskevaa tietoa
- oppia tunnistamaan ja ymmärtämään terveyttä ja sairauksia sekä terveystottumuksia selittäviä teorioita, malleja ja ilmiöitä
- ymmärtää kansantautien ja yleisimpien tartuntatautien merkitys yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta ja osaa pohtia niiden ehkäisyyn liittyviä ratkaisuja sekä terveyserojen syntyyn vaikuttavia tekijöitä yhteiskunnassa

TVT:n käyttö kurssilla

- Kannettavien ja iPadien monipuolinen käyttö

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen tuntitoimintaan sekä kotitehtävien, esseetehtävän ja loppukokeen hyväksytyt suorittaminen
- Itsenäinen suorittaminen etukäteen sovittuna sisältäen itsenäiset tehtävät, välitarkastukset, esseetehtävän sekä loppukokeen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijan opiskelutaitoja sekä kykyä arvioida taitojaan kehitetään.
- Ohjataan opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- terveys, turvallisuus ja toimintakyky
- kestävä kehitys

Liikunta (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Kesä- ja talviliikunnan sekä sisä- ja ulkoliikunnan opetusta opiskeluympäristön mahdollisuuksien mukaisesti. Opetuksella tuetaan opiskelijaa omasta fyysisestä aktiivisuudesta ja toiminta- ja opiskelukyvyistä huolehtimiseen sekä istuvan elämäntavan vähentämiseen.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa myönteisiä kokemuksia liikunnasta, minkä kautta hän myös vahvistaa itsetuntoaan.
- Opiskelija kokeilee monipuolisesti eri liikuntamuotoja eri vuodenaikoina ja kehittää kykyjään niissä.
- Opiskelija innostuu liikkumaan säännöllisesti myös vapaa-ajalla sekä omaksuu liikunnan osana liikunnallista elämäntapaa .

TVT:n käyttö kurssilla

- Erilaisten apps -sovellusten hyödyntäminen (esim. Treeni, Joogaa)
- Omien suoritusten kuvaaminen (puhelin, tabletti)

Kurssin suoritustavat

- aktiivinen osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opettajan antama palaute yksilölle ja koko ryhmälle
- Opiskelijoiden vertaisopetus ja -palaute sekä ryhmätyöskentely
- Myönteisen ilmapiirin ja kannustamisen merkityksen ymmärtäminen tärkeänä osana oppimista

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- terveys, turvallisuus ja toimintakyky
- vuorovaikutus ja yhteistyö

Lihaskunto ja kehonhuolto (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija kehittää lihaskuntoaan ryhmässä erilaisten lihaskuntoharjoitteiden ja välineiden avulla. Vastapainona opiskelija harjoittaa myös omaa kehontuntemustaan ja liikkuvuuttaan esim. joogan, pilateksen sekä rentoutumisen avulla. Kurssilla tutustutaan monipuolisesti erilaisiin lihaskuntoharjoitteisiin sekä kehonhuolto- ja rentoutusmenetelmiin.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa myönteisiä kokemuksia, minkä kautta hän myös vahvistaa itsetuntoaan.
- Oppilaan kehontuntemus sekä kyky kehittää lihaskuntoaan kehittyy
- Opiskelija ymmärtää liikunnan merkityksen toimintakyvylleen ja hyvinvoinnilleen sekä osaa hyödyntää erilaisia lihaskuntoharjoittelu-, kehonhuolto- ja rentoutusmenetelmiä elämässään.

TVT:n käyttö kurssilla

- Erilaisten ohjelmien ja sovellusten käyttö (puhelin, tabletti, kannettavat tietokoneet)

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opettajan antama palaute yksilölle ja koko ryhmälle
- Opiskelijoiden vertaisopetus ja -palaute sekä ryhmätyöskentely
- Myönteisen ilmapiirin ja kannustamisen merkityksen ymmärtäminen tärkeänä osana oppimista

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- terveys, turvallisuus ja toimintakyky

Tyttöjen sähly (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Opiskelijat harjoittelevat sählyn/salibandyn tekniikkaa sekä pelaavat sitä ohjatusti.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa myönteisiä kokemuksia, minkä kautta hän myös vahvistaa itsetuntoaan.
- Opiskelija kehittää kuntoaan, lajitaitoa ja lajitietämystä.
- Opiskelija kehittää sosiaalisia taitojaan ja oppii huomioimaan toisia sekä sietämään pettymyksiä.

TVT:n käyttö kurssilla

- Videokuvaus

Kurssin suoritustavat

- aktiivinen osallistuminen

Miten kurssilla edistetään oppimaan oppimista

- Säännöllinen palaute yksilölle ja koko ryhmälle
- Mallisuoritukset
- Videoiden analysointi

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija kohtaa pettymyksiä ja oppii käsittelemään niitä (häviäminen, epäonnistuminen)

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Terveys, turvallisuus ja toimintakyky

Palloilu sisällä ja ulkona (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Tutustutaan monipuolisesti erilaisiin sisällä ja ulkona pelattaviin pallolajeihin.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelijan lajitiedot ja -taidot karttuvat.
- Opiskelija oppii soveltamaan liikunnallisia perustaitoja eri lajeissa sekä eri ympäristöissä.
- Opiskelija virkistyy liikunnasta sekä kokee liikunnan iloa

TVT:n käyttö kurssilla

- Omien suoritusten kuvaaminen (tabletti, mobiililaitte)
- Mallisuoritusten katselu (puhelin, tabletti, kannettava tietokone)

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija saa onnistumisen ja osaamisen kokemuksia kehittyessään ja onnistuessaan

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- terveys, turvallisuus ja toimintakyky

Juoksuharjoittelu (0,5 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 1,5 h

Kurssin kuvaus: Opiskelija kehittää omaa kestävyyskuntoa juosten (ja/tai kävellen) yhdessä ja erikseen. Kurssilla harjoitellaan juoksua eri ympäristöissä eri sykealueita käyttäen. Kurssilla perehdytään omien kestävyysominaisuuksien seuraamiseen ja kehittämiseen sekä opetellaan suunnittelemaan harjoittelua.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelijan kyky kehittää ja seurata omaa kestävyyskuntoa kehittyy.
- Opiskelija oppii suunnittelemaan harjoitteluaan.
- Opiskelija virkistyy liikunnan ja yhdessä harjoittelun avulla.

TVT:n käyttö kurssilla

- Harjoittelun seurantaohjelmat (esim. SportsTracker)
- Juoksuohjelman käyttäminen (esim. My Asics)
- Sykemittari (jos on oma)

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii asettamaan itselleen haasteita ja uskoo kykyihinsä.
- Opiskelija saa onnistumisen ja pätevyuden kokemuksia kehittyessään ja onnistuessaan.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
- Terveys, turvallisuus ja toimintakyky

Tutustuminen yrittäjiin ja yrittäjyyteen (1 op/jakso)

Viikkotuntimäärä: 2 h

Kurssin kuvaus: Kurssi tutustuttaa opiskelijan yrittäjyyden maailmaan. Millaisia ihmisiä yrittäjät ovat? Mitä yrityksen perustaminen ja pyörittäminen vaatii? Erilaiset projektit ja luennot vastaavat näihin kysymyksiin ja synnyttävät kymmeniä uusia kysymyksiä yrittäjyydestä. Yrittäjyys vaatii ennen kaikkea asennetta ja sitä etsitään myös tällä kurssilla.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija omaa yrittäjämäisen asenteen jokapäiväisessä työssä.
- Opiskelija kuulee erilaisia yrittäjäkokemuksia ja yritystarinoita.
- Opiskelija tuntee erilaiset yritysmuodot, yrityksen arjen pyörittämisen ja sen perustamisen vaiheet.

TVT:n käyttö kurssilla

- Tutustutaan verkkopohjaisiin yrityspalveluihin, kuten yrityksen perustamiseen internetissä.
- Tutustutaan joihinkin yritysten asiakashallintajärjestelmiin ja taloushallinnon ohjelmiin.

Kurssin suoritustavat

- Vierailijaluentoja ja keskustelutilaisuuksia, joissa paikalla yrittäjiä
- Suuri osa kurssia suoritetaan pienryhmissä tehtävien projektien kautta.
- Opiskelija arvioi omaa ja muiden opiskelijoiden suorituksia.

Miten kurssilla edistetään oppimaan oppimista

- Kurssilla painotetaan opiskelijavetoista tiedonhankintaa ja vertaisryhmässä työskentelyä.
- Kurssilla mietitään asenteen vaikuttamista uuden oppimiseen.

- Vertais- ja itsearvioinnilla saadaan seurattua oman oppimisen kehitystä.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- Aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
- Oppimaan oppiminen
- Kansalaistaidot: oikeudet, demokratia, päätöksenteko

Ystäväkerhonohjaaja –kurssi (0,5 op/vuosi)

Arvioitu viikkotuntimäärä: vaihteleva

Kurssin kuvaus: Erityisoppijan opistovuosi –linjan opiskelijoiden Ystäväkerho kokoontuu 1h/vko. Ystäväkerhonohjaaja kurssin opiskelija on vuorollaan vetovastuussa kerhosta (n. 3krt/v). Tällöin opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi pienryhmässä Ystäväkerhon kokoontumisia.

Kurssin tavoitteet

- Kerhokertojen sisällön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin vaadittavat taidot kehittyvät
- Opiskelija harjoittelee ja syventää taitojaan ottaa Erityisoppijan opistovuosi –linjan opiskelijat huomioon opiston arjessa.

TVT:n käyttö kurssilla

- Kerhokertojen tallentaminen kuvien ja/tai videoiden sekä tekstin muodossa tietokoneelle

Kurssin suoritustavat

- Omien kerhokertojen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin osallistuminen yhdessä kunkin pienryhmän kanssa
- Suunnittelun ja arvioinnin voi toteuttaa joko kirjallisesti, äänitteenä tai videona

Oppimaan oppiminen

- Harjoitellaan ryhmätöitä ja vastuun kantamista
- Omien ja toisten vahvuuksien tunnistamista sekä niiden sanoittamista
- Positiivisten kokemusten tuottamista ja saamista

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa
- oppimaan oppiminen
- viestintä äidinkielellä
- digitaaliset taidot

2.2.4 Kaikille yhteiset aineet

Pienoisyhteiskunta (0,5 op/jakso)

Arvioitu viikkotuntimäärä: 0,5 h

Kurssin kuvaus: Opiston opiskelijakunta muodostaa pienoisyhteiskunnan, johon jokainen osallistuu. Jokainen opiskelija kuuluu lautakuntaan, joka hoitaa jotakin sisäoppilaitoselämän osa-aluetta.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija saa kokemuksia yhteisössä ja yhteiskunnassa toimimisesta.
- Opiskelija saa harjoitella vaikuttamista, yhteisten asioiden hoitamista ja aktiivista kansalaisuutta ja näin saa valmiuksia yhteisössä ja yhteiskunnassa toimimiseen.
- Opiskelija perehtyy lautakunnan pienoisyhteiskunnan periaatteisiin ja toimintatapoihin.
- Opiskelija sisäistää lautakunnan toiminta-ajatuksen ja toimii sen mukaisesti sekä osallistuu vastuullisesti lautakunnan tehtäviin.

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija saa todistuksen lautakuntatyöskentelystä osallistuttuaan aktiivisesti lautakunnan toimintaan.

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija saa kokemuksia omista vaikuttamisen mahdollisuuksista.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- kansalaistaidot: oikeudet, demokratia, päätöksenteko
- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

Talontunti

Viikkotuntimäärä: 0,5 h

Kurssin kuvaus: Opistoväki (opiskelijat ja opetus- ja ohjaushenkilöstö) kokoontuu joka I-viikko talontunnille. Siellä kuullaan opiskelijaryhmien terveisiä, käsitellään sisäoppilaitoksen sisäisiä asioita, tiedotetaan tulevasta toiminnasta ja ylläpidetään yhteishenkeä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää olevansa yhteisön jäsen ja oppii toimimaan yhteisön hyväksi.
- Opiskelija vastaanottaa tietoa tulevasta toiminnasta ja käyttää tietoa hyväkseen.

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelija voi vastata pikakyselyihin älypuhelimellaan.

Kurssin suoritustavat

- Läsnäolo

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijan itsetunto ja –tietoisuus kasvaa, kun hän tajuaa olevansa tärkeä osa opistoyhteisöä.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen painotukset

- kansalaistaidot: oikeudet, demokratia, päätöksenteko
- aloitteellisuus ja aktiivisuus: kyky tehdä ideoista toimintaa

2.3 Korkeakouluopintoihin suuntaava linja

Korkeakouluopintoihin suuntaava linja on tarkoitettu 18 vuotta täyttäneille opiskelijoille, jotka valmistautuvat ammattikorkeakoulu- tai yliopisto-opintoihin. Linja sopii hyvin myös asepalveluksen jälkeiseksi siirtymävaiheeksi opiskelumaailmaan. Linjalle voi tulla lukion tai toisen asteen oppilaitoksen jälkeen. Opistovuoden aikana saa valmiuksia akateemiseen opiskeluun. Tutkimuskurssilla harjoitellaan pienimuotoisen tutkimuksen tekemistä.

Vuoden aikana voi suorittaa Liiketalouden opinnoista (avoin amk) taloushallinnon perusopinnot (25 op.) ja Psykologian perusopinnot (avoin yo, 25 op.). Opistossa suoritettavat avoimen yliopiston ja avoimen ammattikorkeakoulun opinnot ovat suoraan korvaavia opintoja, jos opiskelija aloittaa myöhemmin opinnot ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa varsinaisena opiskelijana. Korkeakouluopintojen lisäksi linjan opiskelijat voivat valita vuoden aikana myös useita valinnaisaineita, joita opiskellaan yhdessä Opistovuosi-linjan opiskelijoiden kanssa.

Linjan opiskelijat osallistuvat myös opiston pienois-yhteiskuntaan ja opiston yhteisiin tunteihin yhdessä Opistovuosi-linjan opiskelijoiden kanssa. Opistovuoden kohokohta on linjan oma opintomatka ulkomaille, johon varat kerätään tekemällä opistovuoden aikana erilaisia työtehtäviä opistossa ja sen ulkopuolella. Lisäksi linjan opiskelijat osallistuvat opiston yhteiselle opintomatkalle.

Linjan valintakriteerit

Opiskelijavalinnassa otetaan huomioon suuntautuminen korkeakouluopintoihin (amk tai yliopisto) sekä 18 vuoden ikä.

Haku

Hakuaika Korkeakouluopintoihin suuntaavalle linjalle on 19.2.–31.7.2019. Linjalle haetaan hakukaavakkeella, joka on opiston nettisivulla 19.2.2019 alkaen. Opiskelijavalinnat linjalle tehdään 1.8.2019.

Opintojen sisällöt

Yleissivistävät opinnot 10 op

- Pienoisyhteiskunta 1,5 op
- Talon tunnit 1,5 op
- Linjan oma opintomatka ulkomaille 3 op
- Opiston yhteinen opintomatka ulkomaille 1 op
- Opintomatkakurssi 1,5 op
- Jumalanpalvelukset 0,5 op

Suuntautumisopinnot 50 op

- Taloushallinnon perusopinnot (avoin amk, 25 op.)
- Psykologian perusopinnot (avoin yo, 25 op.).

Muut akateemiset opinnot 10 op

- Tutustuminen akateemiseen opiskeluun 2 op
- Tutkimuskurssi 8 op

Valinnaiset opinnot 20 op

- Opiston valinnaisainetarjottimen pohjalta

